

دفترچه شماره ۱

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۴
۱۸ اردیبهشت ۱۴۰۴

پرسشنامه

اختصاصی علوم انسانی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از سؤال	تا سؤال	محتوای آزمون	مدت پاسخ‌گویی
۱	ریاضی و آمار (۱)	۱۵	۱	۱۵	فصل ۲ (درس ۴) تا انتهای کتاب (صفحه ۶۳ تا ۱۱۷)	۲۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی (۱)	۲۰	۱۶	۳۵	درس ۷ تا ۱۲ و نیایش (صفحه ۶۰ تا ۱۰۷)	۲۰ دقیقه
۳	جامعه‌شناسی (۱)	۱۰	۳۶	۴۵	درس ۸ تا ۱۶ (صفحه ۶۷ تا ۱۴۲)	۱۰ دقیقه
	تعداد کل سؤال:	۴۵			مدت پاسخ‌گویی:	۵۰ دقیقه

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

مدت پاسخ‌گویی: ۲۰ دقیقه

ریاضی و آمار

- ۱- رأس سهمی به معادله $y = 2(x-1)^2 + 1$ کدام است؟
 (۱) (۱, ۱) (۲) (۱, -۱) (۳) (۱, -۲) (۴) (۱, ۲)
- ۲- در کارخانه‌ای هر روز x لامپ به قیمت ۲۰۰ تومان تولید می‌شود. اگر هزینه این کارخانه روزانه $C(x) = x^2 + 40x + 100$ باشد، برای بیشترین سود روزانه، باید چند لامپ تولید شود؟
 (۱) ۶۳۰۰ (۲) ۸۰ (۳) ۳۱۰۰ (۴) ۱۶۰
- ۳- آنچه اکثر مردم «حد وسط» می‌نامند، نزد آمارشناسان به معروف است.
 (۱) میانه (۲) میانگین (۳) متوسط داده‌ها (۴) مد
- ۴- به طور کلی برای برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری، بهتر از است.
 (۱) میانگین - مد (۲) میانه - میانگین (۳) میانگین - میانه (۴) میانه - مد
- ۵- داده‌های مربوط به نمرات سه کلاس داده شده است:
 $A = \{65, 75, 73, 50, 60, 64, 69, 62, 67, 85\}$
 $B = \{85, 79, 57, 39, 45, 71, 67, 87, 91, 49\}$
 $C = \{43, 51, 53, 110, 50, 48, 87, 69, 68, 91\}$
 میانگین هر سه کلاس برابر ۶۷ است. کدام کلاس از سایر کلاس‌ها برای دانش‌آموز خواهان پیشرفت و مشتاق، مناسب‌تر است؟
 (۱) A (۲) B (۳) C (۴) تفاوتی ندارد.
- ۶- آمارهای که برای توصیف یک مجموعه داده، میانگین‌ها و میانه‌ها، انحرافات معیار و دامنه‌های میان‌چارکی به کار می‌رود، نام دارد.
 (۱) متغیر (۲) واریانس (۳) آمار توصیفی (۴) دامنه
- ۷- مقدار متغیر سوم در نمودار حبابی، متناسب با کدام یک از موارد زیر است؟
 (۱) شعاع دایره‌ها (۲) قطر دایره‌ها (۳) محیط دایره‌ها (۴) مساحت دایره‌ها
- ۸- با توجه داده‌های ۱۷، ۱۱، ۹، ۷، ۵، ۳، ۲ دامنه میان‌چارکی کدام است؟
 (۱) ۷ (۲) ۸ (۳) ۹ (۴) ۹/۵
- ۹- کدام مورد درباره نمودارهای میله‌ای و دایره‌ای درست‌تر است؟
 (۱) اگر درصد یا فراوانی متغیرهایی که نمودار آنها را رسم می‌کنیم، دور از هم باشند، نمودار میله‌ای و دایره‌ای مناسب نیست.
 (۲) رسم نمودارهای میله‌ای برای داده‌های کمی مناسب‌تر است.
 (۳) رسم نمودارهای دایره‌ای برای داده‌های کیفی مناسب‌تر است.
 (۴) در صورت وجود داده دورافتاده نمودارهای دایره‌ای و میله‌ای مناسب‌تر از نمودار جعبه‌ای‌اند.
- ۱۰- کدام طریق برای جمع‌آوری داده‌ها مناسب نیست؟
 (۱) مشاهده (۲) الگوی خاص (۳) مصاحبه (۴) پرسش‌نامه

محل انجام محاسبات

۱۱- میزان تحصیلات افراد یک شهر کدام نوع متغیر است؟

- (۱) کیفی ترتیبی (۲) کیفی اسمی (۳) کمی فاصله‌ای (۴) کمی نسبتی

۱۲- در ۱۰۰ داده آماری میانگین ۱۸ و انحراف معیار ۲، تمام داده‌ها را در $1/5$ ضرب می‌کنیم. واریانس داده‌های جدید کدام است؟

- (۱) ۵ (۲) ۶ (۳) ۹ (۴) $6/25$

۱۳- در نمودار دایره‌ای، زاویه مرکزی مربوط به گروه A با تعداد ۱۵ داده برابر 54° است. فراوانی کل داده‌ها کدام است؟

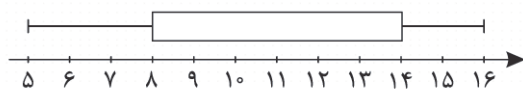
- (۱) ۹۶ (۲) ۱۰۰ (۳) ۱۰۸ (۴) ۱۲۰

۱۴- وقتی با مواجه هستیم معمولاً بازتاب بهتری از داده‌ها می‌دهد تا

- (۱) داده‌های مرتب - میانگین - میانه (۲) داده دورافتاده - میانه - میانگین

- (۳) داده دورافتاده - میانگین - میانه (۴) داده‌های مرتب - میانه - میانگین

۱۵- با توجه به نمودار جعبه‌ای زیر، دامنه میان‌چارکی و دامنه تغییرات به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

- (۱) ۴ و ۱۲

- (۲) ۶ و ۱۱

- (۳) ۶ و ۱۱

- (۴) ۴ و ۴

مدت پاسخ‌گویی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی

۱۶- کدام گزینه از ویژگی‌های عمده نثر فارسی در سده‌های پنجم و ششم نیست؟

- (۱) استفاده از آرایه‌های ادبی مانند موازنه، سجع، مراعات نظیر و تشبیه
 - (۲) کاربرد لغات مهجور ترکی و مغولی و اصطلاحات علمی و فنی
 - (۳) کاربرد آیات، احادیث و اشعار در متن
 - (۴) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا و کوتاهی جملات
- ۱۷- همه گزینه‌ها به طبقه‌بندی سبک براساس نظریه ارسطو اشاره دارد، به جز

- (۱) براساس محیط جغرافیایی مانند سبک خراسانی
 - (۲) براساس ملیت مانند سبک یونانی
 - (۳) براساس هدف مانند سبک تعلیمی
 - (۴) براساس قلمرو دانشی مانند سبک فلسفی
- ۱۸- کدام گزینه تماماً به آثار نثر دوره غزنوی و سلجوقی اشاره دارد؟

- (۱) سیاست‌نامه، تاریخ بیهقی، کشف‌المحجوب
 - (۲) کیمیای سعادت، تاریخ بلعمی، سیاست‌نامه
 - (۳) تاریخ بیهقی، تاریخ بلعمی، قابوس‌نامه
 - (۴) سفرنامه، التفهیم، کشف‌المحجوب
- ۱۹- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) تا حدود نیمه دوم قرن پنجم و آغاز قرن ششم، شعر پارسی همچنان تحت تأثیر سبک دوره سامانی و غزنوی است.
- (۲) سبک شعر در نیمه دوم قرن ششم و اوایل قرن هفتم متحول شد و عمدتاً با شیوه شاعری پیش از آن متمایز گردید و مقدمه ظهور «سبک عراقی» در شعر فارسی شد.
- (۳) موضوع قابل توجه در شعر نیمه دوم قرن ششم، علاقه‌مندی شاعران به سرودن غزل‌های لطیف و زیباست. انوری و هم‌سبک‌های او در آوردن مضامین دقیق در غزل بسیار کوشیدند.
- (۴) تحولی که سعدی و انوری در غزل ایجاد کردند باعث شد که در قرن هفتم شاعران بزرگی در غزل ظهور کنند و این نوع شعر فارسی را به اوج برسانند.

۲۰- نوع نثر در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) جان ما را صفای خود ده و دل ما را هوای خود ده و چشم ما را ضیای خود ده.
- (۲) ای کریمی که بخشنده عطایی و ای حکیمی که پوشنده خطایی و ای صمدی که از ادراک خلق جدایی.
- (۳) بندگان من، مرا پرستید و مرا خوانید و مرا دانید که آفریدگار منم، کردگار نامدار، بنده‌نواز آمرزگار منم.
- (۴) زمستان به دارالملک بخارا مقام کردی و تابستان به سمرقند رفتی یا به شهرهای خراسان.

۲۱- در کدام گزینه آرایه ترصیع وجود دارد؟

- (۱) بدان حجت که دل را زنده دارد
- (۲) برنند از برای دلی بارها
- (۳) بوی جوی مولیان آید همی
- (۴) هم عقل دوییده در رکابت

۲۲- در تمام ابیات آرایه موازنه وجود دارد، به جز

- (۱) جفا پل بود، بر عاشق شکستی
 - (۲) تیر بلای او را جز دل هدف نباشد
 - (۳) ما برون را ننگ‌ریم و قال را
 - (۴) نظر تا کنی عرض نقل است و می
- وفادار بود، بر دشمن نشاندی
 - تیغ جفای او را جز جان سپر نباشد
 - ما درون را بنگ‌ریم و حال را
 - نفس تا کشی حرف چنگ است و نی

۲۳- نوع جناس در کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

پیغام دوستان برسانی بدان پری
دل بر عبور از سدّ خار و خاره بندیم
پرده‌دار حریم حرمت اوست
سرت ز آسمان بگذرد در شکوه

(۱) ای مرغ اگر پری به سر کوی آن صنم
(۲) وقت است تا برگ سفر بر باره بندیم
(۳) من که باشم در آن حرم که صبا
(۴) اگر پای در دامن آری چو کوه

۲۴- در کدام بیت جناس همسان مشاهده نمی‌شود؟

گرفتند کرده غم از دل کنار
مهر لب او بر در این خانه نهادیم
تا وجودم هست خواهد بود نقشت در ضمیر
دیدي که چگونه گور بهرام گرفت

(۱) پدر با پسر یکدگر را کنار
(۲) در دل ندهم ره پس از این مهر بتان را
(۳) تا روانم هست نامت بر زبان دارم روان
(۴) بهرام که گور می‌گرفتی همه عمر

۲۵- آرایه‌های کدام گزینه در ابیات زیر مشاهده نمی‌شود؟

با گوی و چوگان می‌رسد سلطان میدانی است این
چون گوی شو بی‌دست و پا هنگام وحدانی است این»

«خورشید رخشان می‌رسد مست و خرامان می‌رسد
هر جا یکی گویی بود در حکم چوگان می‌دود

(۳) واج‌آرایی - کنایه (۴) جناس همسان - ترصیع

(۱) سجع - مراعات نظیر (۲) تکرار - تشبیه

۲۶- علامت هجایی در کدام گزینه با رعایت حذف همزه درست نوشته شده است؟

(۲) کارآزموده (-- U --) / گل اندام (U --)
(۴) برافکند (U ---) / درآمدها (----)

(۱) پیام‌آور (U ---) / بادآورده (U --)
(۳) دانش‌آموز (U ----) / ره‌آورد (---)

۲۷- وزن کدام گزینه متفاوت است؟

بود یکسان به چشمت لاله و خار
بر آن زاد و بر آن بود و بر آن مرد
سپرداری نباشد کار تدبیر
دامن مفشان که مبتلاییم

(۱) وگرای نداد لاله رخسار
(۲) به‌جز راه وفا و عشق نسپرد
(۳) کمان عشق هر جا افکند تیر
(۴) هر چند تو شاه و ما گداییم

۲۸- کدام مصراع درست به خط عروضی نوشته شده است؟

(۱) خوابی خیالی چستی اشکی بگو آهی بگو: (خابی خی‌یالی چستی اشکی بگو آهی بگو)
(۲) اگر پای در دامن آری چو کوه: (اگر پای در دامناری چ کوه)
(۳) غم خویش در زندگی خور که خویش: (غم خیش در زندگی خور که خیش)
(۴) بیا تا قدر یکدیگر بدانیم: (بی‌یا تا قدر یکدیگر بدانیم)

۲۹- در کدام گزینه حذف همزه وجود ندارد؟

مینداز خود را چو روباه شل
تازه‌تر از تازه‌تری می‌رسد
خود شکن آینه شکستن خطاست
خاطری چون صبح دارم از صفای نیم‌شب

(۱) برو شیر درتده باش ای دغل
(۲) هر دم از این باغ بری می‌رسد
(۳) آینه ار نقش تو بنمود راست
(۴) یافتم روشن‌دلی از گریه‌های نیم‌شب

۳۰- حروف اصلی قاعده در کدام گزینه بر مبنای قاعده «۲» است؟

که آن را نیست با روی تو رویی
نه در جا و نه بر جایی همیشه
که یک تن زهره آهی نداریم
منه بیرون ز حد خویشتن پای

(۱) نبینم در جهان مقدار مویی
(۲) نهان و آشکارایی همیشه
(۳) همه جز خامشی راهی نداریم
(۴) برو سودای بیهوده مپیمای

۳۱- کدام گزینه درست نیست؟

- «هر که گوید کلاغ چون باز است
نشوندش که دیده‌ها باز است»
- (۱) در بیت دوبار حذف همزه به کار رفته است.
(۲) نشانه‌های هجایی هر مصراع، « - U - U - U - - - » است.
(۳) قافیه‌های بیت نادرست است.
(۴) هجای پایانی مصراع‌ها کشیده است ولی بلند در نظر گرفته می‌شود.

۳۲- توضیح نوشته شده در کمانک دربارهٔ کدام بیت نادرست است؟

- (۱) در آن وحدت چرا پیوند جویم
تویی مطلوب و طالب چند گویم
(ذوقافیتین)
- (۲) عید است و موسم گل ساقی بیار باده
هنگام گل که دیده بی می قدح نهاده
(دارای یک حرف الحاقی)
- (۳) نالد به حال زار من امشب سه تار من
این مایهٔ تسلی شب‌های تار من
(خطای قافیه)
- (۴) چند کشی بار هجر، غصه و تیمار هجر
خاصه که منقار هجر کند تو را پر و بال
(قافیهٔ میانی)

۳۳- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) بگفت از سور کمتر گوی با مور
(۲) حافظ غبار فقر و قناعت ز رخ مشوی
(۳) هر دانه خوشه‌ای شده هر خوشه خرمنی
(۴) قناعت می‌کنم با درد چون درمان نمی‌یابم

۳۴- مفهوم کدام بیت در زیر آن درست نوشته نشده است؟

- (۱) گر تیغ برکشد که محبان همی زنم
اول کسی که لاف محبت زند، منم
(مدعی بودن عاشقان)
- (۲) به جفایی و قفایی نرود عاشق صادق
مژه بر هم نزنند گر بزنی تیر و سناش
(وفاداری عاشق حقیقی)
- (۳) مکن تا توانی دل خلق، ریش
و گر می‌کنی، می‌کنی بیخ خویش
(پرهیز از مردم‌آزاری)
- (۴) بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست
بگشای لب که قند فراوانم آرزوست
(آرزوی دیدن یار)

۳۵- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) تا ابد عشق تو در جان جهانم باشد
(۲) بر سر کوی تو ثابت قدمم تا باشم
(۳) هر که چون شمع گرفت آتش عشق تو در او
(۴) تا روانم هست نامت بر زبان دارم روان
- من که از روز ازل مهر تو آموختم
لاجرم عمر گرامی به سر آرم دایم
تا سرش خاک نشد پیش تو از پا ننشست
تا وجودم هست خواهد بود نقش در ضمیر

جامعه‌شناسی

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

۳۶- تحقیقات نشان می‌دهد کودکان خطاهای خود را موجه‌تر از خطاهای دیگران می‌دانند. کدام گزینه در رابطه با کودکان، نادرست است؟

(۱) خطاهای دیگران را عمدی و شایسته مجازات و خطاهای خود را غیرعمدی و بیشتر ناشی از شرایط و تحریک‌کننده‌های محیطی می‌دانند.

(۲) درباره عوامل مؤثر بر رفتار خود، نسبت به دیگران اطلاعات کمتری دارند.

(۳) احتمال بیشتری وجود دارد که در توضیح علل رفتار خود؛ بیشتر بر شرایط محیطی تأکید کنند و خود را بی‌تقصیر بدانند.

(۴) از آنجا که شناختشان از موقعیت دیگران کمتر است، در توضیح رفتار دیگران بر سهم خود آنها تأکید می‌کنند و آنها را مقصر می‌دانند.

۳۷- «همواره در برخی از مشاغل و اصناف، عده‌ای از افراد هستند که به طور کامل و موفق جامعه‌پذیر نمی‌شوند و برخلاف هنجارهای پذیرفته‌شده عمل می‌کنند.» این عبارت با کدام مفهوم ارتباط بیشتری دارد؟

- (۱) کنترل اجتماعی
(۲) کژروی اجتماعی
(۳) جامعه‌پذیری
(۴) بازتولید هویت اجتماعی

۳۸- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، کدام موارد را اخذ کرد؟
- چگونه جهان اجتماعی خودباخته، ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد؟
- خودباختگی جوامع غیرغربی در برابر جهان غرب را چه می‌گویند؟

- (۱) عناصر عقلی - روش تقلیدی - غرب‌زدگی
(۲) عناصر اساطیری - بدون تحقیق و گزینش - بحران هویت
(۳) آثار ادبی و تاریخی - از دست دادن خلاقیت و فعالیت - خودباختگی فرهنگی
(۴) عناصر عقلی و علمی - مبهوت و مقهور شدن - غرب‌زدگی

۳۹- به ترتیب، در دیدگاه مستشرقان هویت فرهنگی جوامع اسلامی چگونه است؟ و این هویت در قالب چه عناوینی مطرح می‌شود؟

- (۱) توحیدی - اساطیری و قومی
(۲) اساطیری - امت و ملت اسلامی
(۳) سکولار - قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی
(۴) دنیوی - ترک و عرب و فارس

۴۰- به ترتیب هر یک از مؤلفه‌های زیر با کدام ابعاد خانواده مرتبط است؟

- حمایت اعضای خانواده از یکدیگر و تکریم سالمندان و فقدان خشونت
- رفتارهای ضدارزش در جامعه اسلامی

(۱) آموزش، مشاوره و اطلاع‌رسانی - نظام حقوقی خانواده

(۲) مشارکت خانواده در امور جامعه - دین و ارزش‌های اخلاقی

(۳) روابط و مناسبات خانوادگی و خویشاوندی - موانع، ناهنجاری‌ها و آسیب‌ها

(۴) تشکیل خانواده - سلامت

۴۱- درستی یا نادرستی هر یک از عبارات زیر را مشخص کنید.

- موجودی که بتواند کاری را با آگاهی و اراده خود انجام دهد، دارای قدرت است.
- قدرت فردی هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر اراده دیگران تأثیر بگذارد.
- علاوه بر افراد، نهادها، سازمان‌ها، جوامع و ... نیز دارای قدرت اجتماعی هستند.
- قدرت اجتماعی، بدون پذیرش و توافق دیگران پدید می‌آید.

- (۱) درست - نادرست - نادرست - درست
(۲) نادرست - درست - درست - نادرست
(۳) درست - درست - نادرست - درست
(۴) درست - نادرست - درست - نادرست

۴۲- کدام گزینه به ترتیب (الف - ب - ج - د) جدول زیر را کامل می‌کند؟

شيوه حکومت تعداد حاکمان	براساس فضیلت	براساس خواست و میل افراد
فرد	الف	تیرانی
اقلیت	آریستوکراسی	ب
اکثریت	د	ج

(۱) پولیتی - دموکراسی - موناشری - استبدادی

(۲) موناشری - الیگارشی - دموکراسی - جمهوری

(۳) موناشری - پولیتی - دموکراسی - الیگارشی

(۴) جمهوری - الیگارشی - موناشری - پولیتی

۴۳- کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با «تبعیت با کراهت» درست و در ارتباط با «مقبولیت» نادرست است؟

(۱) وقتی است که تبعیت ناشی از تهدید و ترس باشد - قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند.

(۲) وقتی است که شخصی با میل درونی، مطابق اراده دیگری عمل کند - جایی که قدرت مطابق قانون و حکم الهی باشد.

(۳) قدرتی که بدون استفاده از تهدید و با رضایت طرف مقابل به دست می‌آید - قدرت براساس یک نظام عقیدتی و ارزشی خاص اعمال شود.

(۴) خواست و اراده کسانی است که قدرت بر آنها اعمال می‌شود - در جایی است که قدرت بدون اکراه و بلکه با رضایت متقابل باشد.

۴۴- به ترتیب، هر یک از موارد زیر با کدام گزینه ارتباط دارد؟

● اولین شرط بقای هر جامعه

● گسترش فرهنگ و معانی آن

(۱) هویت - سیاست جمعیتی

(۲) فرهنگ - تأمین جمعیت

(۳) جمعیت - افزایش جمعیت

(۴) سیاست جمعیتی - نهاد سیاست

۴۵- کدام گزینه شاخص و نشانه جهان اجتماعی متجدد است؟

(۱) افزایش جمعیت

(۲) هویت اقتصادی

(۳) سیاست جمعیتی

(۴) کاهش جمعیت

دفترچه شماره ۲

کد مدرسه

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۴
۱۸ اردیبهشت ۱۴۰۴

پرسشنامه

اختصاصی علوم انسانی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از سؤال	تا سؤال	محتوای آزمون	مدت پاسخ‌گویی
۱	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۵	۴۶	۶۰	درس ۵ تا ۸ (صفحه ۶۷ تا ۱۲۰)	۱۵ دقیقه
۲	تاریخ (۱)	۱۰	۶۱	۷۰	درس ۹ تا ۱۶ (صفحه ۸۰ تا ۱۵۲)	۱۰ دقیقه
۳	جغرافیای ایران	۱۰	۷۱	۸۰	درس ۶ تا ۱۰ (صفحه ۴۷ تا ۱۰۶)	۱۰ دقیقه
۴	منطق	۱۰	۸۱	۹۰	درس ۷ تا ۱۰ (صفحه ۶۲ تا ۱۱۳)	۱۰ دقیقه
۵	اقتصاد	۱۰	۹۱	۱۰۰	درس ۸ تا ۱۴ (صفحه ۸۱ تا ۱۶۰)	۱۰ دقیقه
	تعداد کل سؤال:	۵۵			مدت پاسخ‌گویی:	۵۵ دقیقه

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

■ عَيْنِ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجَمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: (۵۱-۴۶)

۴۶- ﴿قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ﴾: بگو.....

- (۱) بر زمین حرکت کنید و بنگرید چگونه آفرینش آغاز شده است؟
- (۲) در زمین بگردید و نگاه کنید چگونه آفرینش را آغاز کرد؟
- (۳) در زمین سیر کنید و بنگرید چگونه آفرینش را آغاز می‌کند؟
- (۴) روی زمین بچرخید و نگاه کنید چگونه آفرینش آغاز شد؟

۴۷- «إِنَّ بِلَادَنَا الْجَمِيلَةَ مَشْهُورَةٌ بِمَعَالِمِهَا الثَّقَافِيَّةِ وَتَجْذِبُ كَثِيرًا مِنَ السَّائِحِينَ إِلَيْهَا»:

- (۱) همانا کشور ما زیباست و به ساختمان‌های فرهنگی‌اش شهرت دارد و خیلی از گردشگران را به خود جذب می‌کند!
- (۲) میهن زیبایمان به آثار فرهنگی‌اش مشهور است و بسیاری از گردشگران را به سوی خود جذب می‌کند!
- (۳) کشور ما به زیبایی آثار فرهنگی خود شهرت دارد و بسیاری از گردشگران جذب آن می‌شوند!
- (۴) میهن زیبای ما به بناهای فرهنگی خود مشهور است و گردشگران زیادی را جذب خود می‌کند!

۴۸- «أُتِصِّدَّقُ أَنَّ هَذَا الْحَيَوَانَ يُؤَدِّي دَوْرًا مُهِمًّا فِي الْحَرْبِ وَالسَّلَامِ وَيَكْشِفُ أَسْرَارَ الْمُحِيطِ الْعَجِيبَةِ؟»: آیا.....

- (۱) راست می‌گویی که این حیوان نقش مهمی را در جنگ و صلح ایفا می‌کند و رازهای عجیب اقیانوس را آشکار می‌سازد؟
- (۲) باور می‌کنی که این حیوان در جنگ و صلح نقش مهمی را ایفا می‌کند و رازهای اقیانوس شگفت‌انگیز را آشکار می‌نماید؟
- (۳) باور می‌کنی که این حیوان نقش مهمی را در جنگ و صلح ایفا نموده و رازهای عجیب اقیانوس را آشکار می‌سازد؟
- (۴) راست می‌گویی که این حیوان در جنگ و صلح نقش مهمی را دارد و رازهای اقیانوس عجیب را آشکار می‌نماید؟

۴۹- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) عِنْدَمَا يَنْقَطِعُ تَيَّارُ الْكَهْرَبَاءِ فِي اللَّيْلِ، يَغْرُقُ كُلُّ مَكَانٍ فِي الظَّلَامِ!؛ وقتی جریان برق را در شب قطع می‌کنند، هر جایی در تاریکی فرو می‌رود!
- (۲) كَانَ لِصَدِيقِي كَاطِمٍ مَرَضٌ جَلْدِيٌّ فَذَهَبَ لِمُعَالَجَتِهِ إِلَى الْمُسْتَشْفَى!؛ دوستم کاظم بیماری پوستی دارد، لذا برای درمان آن به بیمارستان رفت!
- (۳) يُنْقَلُ النِّفْطُ عَبْرَ النَّاقِلَاتِ إِلَى الْمَصَافِي وَتُصْنَعُ أَشْيَاءٌ كَثِيرَةٌ مِنْهُ!؛ نفت از طریق نفت‌کش‌ها به پالایشگاه‌ها منتقل می‌گردد و چیزهای زیادی از آن ساخته می‌شود!
- (۴) أَظُنُّ الْمَسَافَةَ مِنْ هُنَا إِلَى ذَلِكَ الْمُتَحَفِ سَبْعَةٌ وَثَلَاثِينَ كِيلُومِتْرًا، لِمَ تَذْهَبِينَ إِلَى هُنَاكَ؟!؛ گمان می‌کنم مسافت از اینجا تا آن موزه سی و نه کیلومتر است، چرا به آنجا می‌روی؟!

۵۰- «أَفْتَابِ پَرِسْتِ می‌تواند چشمانش را در جهت‌های مختلفی بچرخاند، بدون اینکه سرش را حرکت دهد!». عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) تَقْدِرُ الْحَرْبَاءُ أَنْ تُدِيرَ عَيْنَيْهَا فِي اتِّجَاهَاتٍ مُخْتَلِفَةٍ، دُونَ أَنْ تُحَرِّكَ رَأْسَهَا!
- (۲) الْحَرْبَاءُ تَسْتَطِيعُ أَنْ تُدِيرَ عَيْنَيْهَا فِي اتِّجَاهَاتٍ مُخْتَلِفَةٍ، دُونَ أَنْ يَتَحَرَّكَ رَأْسُهَا!
- (۳) اسْتَطَاعَ الْحَرْبَاءُ أَنْ تُدِيرَ عِيُونَهَا فِي اتِّجَاهَاتٍ مُتَنَوِّعَةٍ، دُونَ تَحْرِيكِ رَأْسِهَا!
- (۴) الْحَرْبَاءُ قَدَرَتْ أَنْ تُدِيرَ عَيْنَيْهَا فِي اتِّجَاهَاتٍ مُتَنَوِّعَةٍ، دُونَ أَنْ حَرَّكَ رَأْسَهَا!

۵۱- عَيْنِ الْأَبْعَدِ عَنِ مَفْهُومِ الْعِبَارَةِ: «صَدْرُ الْعَاقِلِ صُنْدُوقُ سِرِّهِ»

(۱) مَنِيهِ در میان راز با هر کسی	که جاسوس هم کاسه دیدم بسی
(۲) راز دل پیش دوستان مگشای	گر نخواهی که دشمنان دانند
(۳) رازی که به غیر نگفتم و نگوییم	با دوست بگویم که او محرم راز است
(۴) هر راز که اندر دل دانا باشد	باید که نهفته تر ز عنقا باشد

■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ، ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ بِمَا يَنْسَبُ النَّصِّ: (۵۵-۵۲)

«من الأمور المهمة التي تقوم بها منظمة اليونسكو هي إعلان قائمة أماكن التراث العالمي. هذه الأماكن هي أماكن تاريخية أو طبيعية و لكن حمايتها و إبقاءها سليمة ليست من وظائف المنظمة و هي تطلب و تريد من الدول المختلفة و مسؤوليها أن تقوم بهذا الأمر المهم لأن الحفاظ على هذه الأماكن و المناطق يساعد البلدان على اكتساب ثروة كثيرة عبر جذب السائحين من بلاد أخرى.»

۵۲- عَيْنُ الْخَطَا حَسَبَ النَّصِّ:

- (۱) اليونسكو تُسَجِّلُ الأماكنَ التَّارِيخِيَّةَ وَ الطَّبِيعِيَّةَ فِي قائمتها!
- (۲) الحِفَاظُ عَلَى المرافقِ العامَّةِ لَيْسَ مِنْ وظائفِ اليونسكو!
- (۳) حماية الأماكنِ المُسَجَّلَةِ فِي قائمةِ التُّراثِ العالَمِيِّ مِنْ واجباتِ الدُّولِ!
- (۴) مَنْظَمَةُ اليونسكو تَقُومُ بِمَنْفَعَتِها بِحمايةِ الأماكنِ التَّارِيخِيَّةِ وَ إبقاءها سليمةً!

۵۳- عَيْنُ الصَّحِيحِ حَسَبَ النَّصِّ:

- (۱) الاهتمامُ بِالْأماكنِ التَّارِيخِيَّةِ وَ الطَّبِيعِيَّةِ هُوَ الأَمْرُ الوَحِيدُ الَّذِي تَقُومُ بِهِ اليونسكو!
- (۲) تَطَلُّبُ الدُّولِ الْمُخْتَلِفَةِ مِنَ اليونسكو حمايةِ الأماكنِ التَّارِيخِيَّةِ وَ إبقاءها سليمةً!
- (۳) تَقُومُ مَنْظَمَةُ اليونسكو بِأُمُورٍ مُخْتَلِفَةٍ جَاءَ قِسْمٌ مِنْهَا فِي النَّصِّ!
- (۴) لَيْسَ مِنْ وظائفِ المَنْظَمَةِ تَسْجِيلُ المَدُنِ وَ أماكنها التَّارِيخِيَّةِ فِي قائمتها!

■ عَيْنُ الْخَطَا فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: (٥٤ وَ ٥٥)

۵۴- عَيْنُ الْخَطَا فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَ الإِعْرَابِ لِمَا تَحْتَهُ خَطٌّ فِي النَّصِّ: «يُسَاعِدُ»

- (۱) فعل - مفرد مذكر غائب - مزيد ثلاثي بزيادة حرفٍ واحدٍ / فعل و فاعل - الجملةُ فعليةٌ
 - (۲) فعل مضارع - مصدره «مُسَاعِدَةٌ» وَ الفعل الماضي منه «سَاعَدَ» / فعل و مفعوله «البلدان»
 - (۳) فعل - للمفرد المذكر - له حرف زائد وَ هُوَ الألف - متعدٍّ / فعل و فاعله محذوف
 - (۴) فعل مضارع - بمعنى «يَنْصُرُ» - متعدٍّ - معلوم / فعل مع فاعله الجملةُ فعليةٌ
- ۵۵- «الأُمُورُ - مَنْظَمَةُ - أَمَكانٍ - السَّائِحِينَ»:
- (۱) الأُمُورُ: اسم - جمع تَكْسِيرٍ (مفردة: الأمر، مذكر) - معرب / مجرور بحرف جرٍّ
 - (۲) مَنْظَمَةُ: اسم - مفرد - مؤنَّث - معرب / فاعل و مرفوع بالضمَّة
 - (۳) أَمَكانٍ: اسم - جمع تَكْسِيرٍ (مفردة: مكان، مذكر) - معرب / مضاف إليه وَ مجرور بالكسرة
 - (۴) السَّائِحِينَ: اسم - جمع سالم للمذكر (مفردة السائح: مذكر) - معرب / مضاف إليه وَ مجرور بالكسرة

■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ فِي الْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ: (٦٠-٥٦)

۵۶- عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (۱) نَزَلَ الطَّيَّارُونَ مِنْ طَائِرَاتِهِمُ الْحَرَبِيَّةِ!
- (۲) إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثٍ!
- (۳) الْبَيْتُ حُفْرَةٌ عَمِيقَةٌ يُسْتَخْرَجُ الْمَاءُ أَوْ النَّفْطُ مِنْهَا!
- (۴) الذَّنْبُ عُضْوٌ خَلَفَ جِسْمَ الْحَيَوَانِ يُحَرِّكُهُ لِطَرْدِ الْحَشَرَاتِ!

۵۷- عَيْنُ الْخَطَا فِي شَرْحِ الْمَفْرَدَاتِ:

- (۱) ظَلَامٌ: عدم وجود الضوء وَ هُوَ بمعنى ظُلْمَةٌ!
- (۲) الصَّيْدِلِيُّ: مكانٌ تُرَاجَعُ لَشراءِ الأدويةِ!
- (۳) المِيناءُ: مكانٌ تَقِفُ السُّفُنُ إِلَى جنبه وَ جمعه الموانئُ!
- (۴) الكَلْبُ: حيوانٌ يُسْتَخْدَمُ لِحفظِ الأَمْنِ وَ جمعه الكِلابُ!

۵۸- عَيْنُ مَا فِيهِ «نُونُ الْوَقَايَةِ»:

- (۱) إِلَهِي؛ اجْعَلْ دِينِي وَ إِيمَانِي قَوِيًّا!
- (۲) أَنَا صَنَعْتُ مَسْكِنِي فِي الْقَرْيَةِ بِالْخَشَبِ!
- (۳) وَالِدَتِي تَنْصَحُنِي دَائِمًا بِالصَّدَقِ!
- (۴) الدَّلَافِينُ تُغْنِي كَالطَّيُورِ وَ تَصْفُرُ كَالْإِنْسَانِ!

۵۹- عَيْنُ حَرْفِ جَرٍّ «بِ» مُخْتَلَفًا فِي الْمَعْنَى :

- (۱) ﴿وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِدَرِّ﴾
- (۲) رَجَاءً، اسْتَرَحْ؛ اتَّصِلْ بِالْمُشْرِفِ!
- (۳) سَنُصَلِّحُ كُلَّ شَيْءٍ بِسُرْعَةٍ!
- (۴) أَخَذَنِي الدَّلْفِينُ بِقُوَّةٍ إِلَى الشَّاطِئِ!

۶۰- عَيْنُ عِبَارَةٍ مَا جَاءَ فِيهَا الْمَفْعُولُ:

- (۱) يُرْسَلُ الْغُرَابُ أَخْبَارَ الْغَابَةِ!
- (۲) رُسِمَتْ صُورَةٌ خَلَّابَةٌ عَلَى جِدَارِ الْجَامِعَةِ!
- (۳) أَعْضَاءُ الْأُسْرَةِ يُشَاهِدُونَ فَلَمَّا عَنِ الدَّلْفِينِ!
- (۴) أَغْلَقَ السَّائِقُ بَابَ حَافِلَةِ الْمَدْرَسَةِ!

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه**تاریخ**

۶۱- در کدام یک از سلسله‌های ایران عصر باستان، نظام طبقاتی بر اصالت نسب و خون استوار بود؟ کدام جشن در ایران باستان به شکرانه آفریده شدن عناصر اصلی خلقت برگزار می‌شد؟

- (۱) ساسانیان - گاهنبارها (۲) اشکانیان - سده
(۳) هخامنشیان - گاهنبارها (۴) ساسانیان - سده

۶۲- درست یا نادرست بودن عبارت‌های زیر را مشخص کنید.
(الف) برای اولین بار در قرن ۹ ق.م در سالنامه‌های شاهان آشوری به هخامنشیان اشاره شده است.
(ب) شهر انطاکیه در شمال سوریه به عنوان دومین پایتخت سلوکیان توسط سلوکوس برگزیده شد.
(ج) در زمان قباد یکم در جنگ با رومیان، والریانوس امپراتور روم کشته شد.

- (۱) نادرست - درست - درست
(۲) نادرست - درست - درست
(۳) درست - درست - نادرست
(۴) درست - نادرست - نادرست

۶۳- کدام یک از گزینه‌های زیر وضعیت تجاری ایران باستان را به درستی توصیف می‌کند؟
(۱) در عهد هخامنشیان تجارت مانند گذشته، محدود و منحصر به اشیای تجملی و گران قیمت بود.
(۲) سکه‌های طلا ساسانی در بیشتر مناطق از چین تا شرق آفریقا و مرکز اروپا، رایج و معتبر بود.
(۳) در زمان هخامنشیان، ابریشم چین و ادویه هندوستان مشتریان زیادی در قلمرو روم داشت؛ بنابراین، درآمد هنگفتی از حقوق گمرکی، عوارض حمل و نقل و راهداری، نصیب حکومت هخامنشی می‌شد.
(۴) در دوران حکومت سلوکیان، تجارت رونق گذشته را نداشت؛ از حجم مبادله کالاهای ارزان قیمت کاسته شد و در عوض اشیای تجملی، جای آنها را گرفت.

۶۴- واستریوشان سالار از مقامات عالی‌رتبه دربار کدام سلسله در ایران باستان بود و چه مسئولیتی را برعهده داشت؟

- (۱) رئیس دبیران و کاتبان ایران در دوره ساسانیان
(۲) فرماندهی نیروی ویژه ده هزار نفری سپاه جاویدان در دوره هخامنشیان
(۳) مسئولیت حفاظت از راه شاهی در دوره هخامنشیان
(۴) مسئولیت گردآوری مالیات‌های بخش کشاورزی در دوره ساسانیان
- ۶۵- زنان در کدام دوره حکومت باستانی می‌توانستند در دادگاه، برای دریافت حقوق خود، اقامه دعوا کنند؟
(۱) اشکانیان (۲) سلوکیان (۳) ساسانیان (۴) هخامنشیان

۶۶- هرم اجتماعی زیر مربوط به کدام حکومت ایران باستان است؟

۶۷- کدام گزینه با عبارت‌های زیر در رابطه با زبان‌های ایران باستان درست است؟
(الف) این نوع زبان دنباله زبان فارسی باستان به حساب می‌آید.
(ب) زبان پهلوی اشکانی در این مناطق ایران متداول بود.
(ج) منظومه داستانی یادگار زریران به چه خط و زبانی نگارش یافته است؟

- (۱) پهلوی اشکانی - جنوب و جنوب غرب - پارتی
(۲) فارسی میانه - شمال و شمال شرق - پهلوی ساسانی
(۳) پهلوی ساسانی - جنوب و جنوب غرب - فارسی میانه
(۴) پارتی - شمال و شمال شرق - پهلوی اشکانی

۶۸- موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام تمدن‌های دوره باستان است؟
● آیین بودایی از آیین‌هایی بود که در آن دوره به ایران نفوذ کرد و مبلغان بودایی در سرزمین‌های شرقی به تبلیغ اندیشه و آموزه‌های بودا می‌پرداختند.

● مردم را در پیروی از دین خود آزاد می‌گذاشتند و فرهنگ و عقاید اقوام تابع حکومت خود را محترم می‌شمردند.

● به تقلید از یونانیان، معابدی را برای آنها می‌ساختند.

● یهودیان در زمان این حکومت، ایران را پناهگاه مناسبی برای خود می‌شمردند.

● اوستا به زبان پهلوی ترجمه و شرح و تفسیرهایی بر آن نوشته شد.

(۱) اشکانیان - آریایی‌ها - اشکانیان - هخامنشیان - ساسانیان

(۲) هخامنشیان - هخامنشیان - سلوکیان - اشکانیان - هخامنشیان

(۳) اشکانیان - آریایی‌ها - سلوکیان - اشکانیان - هخامنشیان

(۴) اشکانیان - هخامنشیان - اشکانیان - هخامنشیان - ساسانیان

- ۶۹- کدام یک از موارد زیر از ویژگی‌های شاخص هنر و معماری دوره هخامنشی نمی‌باشد؟
 (۱) طبیعت‌گرایی
 (۲) تأثیرپذیری از دستاوردهای هنری اقوام و ملل تابع
 (۳) به کارگیری هنر و معماری یونانی
 (۴) درباری بودن
- ۷۰- چند مورد از عبارت‌های زیر درست است؟
 ● در خانواده کهن ایرانی، اقتصاد خانواده به صورت معیشتی بود و خانواده گسترده تا عهد ساسانی تداوم داشت.
 ● در دوره هخامنشیان ضرب سکه طلا در انحصار شاهان بود و شهرباها با اجازه پادشاه می‌توانستند سکه نقره ضرب کنند.
 ● در عصر ساسانیان کتاب‌های اعتقادی براساس تعالیم زرتشت به زبان پهلوی تألیف شد. از جمله کتاب بندهش که دانشنامه‌ای مشتمل بر عقاید زرتشتی است.
 ● در دوران ساسانی، آموزگاری به عنوان یک شغل رسمی به موبدان اختصاص داشت.
 ● معماری ساسانی با بنای کاخ اردشیر در فیروزآباد فارس به اوج رسید.
- ۴ (۱) ۳ (۲) ۲ (۳) ۱ (۴)

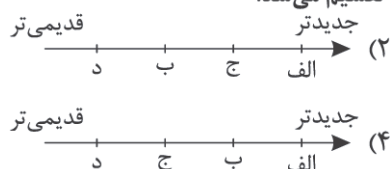
مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

جغرافیای ایران

- ۷۱- با توجه به موارد زیر، کدام گزینه توضیح درستی درباره دریاهای ایران ارائه داده است؟
 (الف) از جمله دلایل اهمیت آن، تجارت دریایی و منابع نفت و گاز است.
 (ب) از مهم‌ترین مراکز صید و پرورش مروارید است.
 (ج) از جمله دلایل اهمیت آن انواع ماهی و میگو است.
 (۱) «الف» ویژگی مشترک دریای عمان و خلیج فارس است و «ج» ویژگی دریای خزر است.
 (۲) «الف» ویژگی مشترک خلیج فارس و دریای خزر است و «ج» ویژگی مشترک خلیج فارس و دریای عمان است.
 (۳) «ب» ویژگی خلیج فارس است و «الف» ویژگی مشترک دریای عمان و دریای خزر است.
 (۴) «ب» ویژگی دریای عمان است و «الف» و «ج» ویژگی مشترک خلیج فارس و دریای خزر است.
- ۷۲- درباره رشد جمعیت کدام گزینه نادرست است؟
 (۱) متخصصان برای دستیابی به میزان افزایش و کاهش جمعیت، رشد طبیعی جمعیت را اندازه‌گیری می‌کنند.
 (۲) نکته مهم در رشد جمعیت، این است که نه تنها عامل اصلی زاد و ولد در آن نقش دارد بلکه مهاجرت از عوامل تأثیرگذار بر رشد جمعیت کشورها به شمار می‌رود.
 (۳) معمولاً برنامه‌ریزان برای برنامه‌ریزی‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی، آموزشی، فرهنگی و دفاعی به آینده‌نگری جمعیتی نیاز دارند.
 (۴) در گذشته آمار جمعیت و بررسی ساختمان یا ترکیب جمعیت از اهمیت خاصی برخوردار بود.
- ۷۳- با توجه به نمودار زیر کدام گزینه بیان درستی درباره تقسیمات کشوری دارد؟
 (۱) اگر «الف» کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین باشد، «ب» محلی است با حدود قانونی که توسط شهردار اداره می‌شود.
 (۲) اگر «الف» واحد مبدأ تقسیمات کشوری باشد «ج» از لحاظ محیط زیستی، وضعیت طبیعی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی همگن خواهد بود.
 (۳) اگر «ب» از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل دارای سیمایی با ویژگی‌های خاص خود باشد، «ج» کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است.
 (۴) اگر «ب» توسط فرماندار اداره می‌شود «الف» از به هم پیوستن چند روستا، مکان و مزرعه همجوار تشکیل می‌شود.

- ۷۴- در خصوص تاریخچه تقسیمات کشوری در ایران کدام گزینه بر خط زمانی درستی از موارد مطرح شده اشاره دارد؟
 (الف) در این دوره ایران به ده استان که نام هر استان یک عدد بود و ۴۹ شهرستان تقسیم شد.
 (ب) در این دوره تقسیمات کشوری به ترتیب عبارت بودند از: ایالت، ولایت، بلوک و قصبه
 (ج) در این دوره قلمرو جغرافیایی به ۳۱ ایالت تقسیم می‌شد.
 (د) در این دوره کشور به سرزمین، خوره، تسوگ یا تسوج و رستاک تقسیم می‌شد.
- ۷۵- به ترتیب هر یک از گزاره‌های زیر به کدام شکل شهر اشاره دارد؟
 ● شهری که حول محورهای ارتباطی و یا در امتداد رود، دریا و دریاچه شکل گرفته است.
 ● در این نوع از شهرها، شهر دارای یک مرکز اصلی (میدان) است.
 ● در این شهرها، یک شبکه مستطیل شکل از راه‌های ارتباطی، زمین‌های شهر را به بلوک‌ها و قطعات همسان تقسیم می‌کند.

- (۱) ستاره‌ای - شعاعی - خطی
 (۲) شعاعی - خطی - شطرنجی
 (۳) خطی - ستاره‌ای - شطرنجی
 (۴) خطی - شطرنجی - شعاعی

۷۶- در ارتباط با نقش سکونتگاه کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) نقش هر سکونتگاه براساس وضع جغرافیایی آن، اعم از طبیعی یا انسانی تعیین می‌شود.
- (۲) نقش سکونتگاه‌ها در چهره و سیمای آنها منعکس می‌شود و سیمای سکونتگاه دانشگاهی با سکونتگاه صنعتی تفاوت دارد.
- (۳) امروزه اغلب سکونتگاه‌ها یک نقش دارند. تعداد کمی از سکونتگاه‌ها ممکن است چند نقش را با هم ایفا کنند.
- (۴) ممکن است نقش سکونتگاه در طول زمان تغییر کند یا تکامل و توسعه یابد.

۷۷- کدام موارد ویژگی‌های روستا را بیان می‌کند؟

- (الف) تفاوت بسیاری در ارزش‌ها، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم مشاهده می‌شود.
- (ب) فضای باز اطراف سکونتگاه، چشم‌اندازهای طبیعی زیبایی را فراهم کرده است.
- (ج) عرضه خدماتی نظیر بیمارستان، فروشگاه و حمل و نقل عمومی کمتر و محدودتر است.
- (د) افراد به طور مستقیم از منابع طبیعی استفاده می‌کنند.

(۱) ب و د (۲) الف و ج (۳) ب و ج (۴) الف و د

۷۸- به ترتیب «تنوع آب و هوایی در ایران» و «اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه در نواحی مختلف ایران» چه حاصلی دارد؟

- (۱) ایجاد موقعیت مساعد برای تولید انواع محصولات زراعی - ایجاد تنوع فراوان در تولیدات باغی
- (۲) وابستگی کشور در تأمین برخی محصولات زراعی به واردات - ایجاد تنوع فراوان در تولیدات باغی
- (۳) ایجاد تنوع فراوان در تولیدات باغی - تولید میوه‌های ویژه توسط هر استان
- (۴) ایجاد وضعیت مناسب برای پرورش انواع دام - ایجاد موقعیت مساعد برای تولید انواع محصولات زراعی

۷۹- کدام عبارت متن زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«درباره صنایع کشور می‌توان گفت که»

- (۱) صنایع پتروشیمی بزرگ‌ترین بخش صنعتی کشور به شمار می‌رود.
- (۲) صنایع دفاعی یکی از شاخصه‌های توسعه‌یافتگی کشور است که می‌تواند فرصت‌های شغلی بسیاری برای کشور فراهم آورد.
- (۳) بخش صنعت محرک اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشورها به شمار می‌رود.
- (۴) صنایع دستی مانند فرش دستبافت، بخش زیادی از صادرات غیرنفتی کشور را پوشش می‌دهد.

۸۰- هر یک از عبارات زیر به کدام بخش از فعالیت‌های اقتصادی اشاره دارد؟

- به طور غیرمستقیم در بهبود کیفیت و کمیت تولیدات کشور مؤثرند.
- در ردیف شغل‌های پردرآمد، پاک و کم‌هزینه است.
- از بخش‌های مهم اشتغال در کشورمان است.

(۱) خدمات - گردشگری - معادن (۲) خدمات - تجارت - معادن
(۳) حمل و نقل - معادن - بازرگانی (۴) حمل و نقل - خدمات - گردشگری

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

منطق

۸۱- کدام یک از قیاس‌های زیر معتبر هستند؟

- (۱) اگر جاده بسته باشد مسافران نمی‌آیند. مسافران نمی‌آیند، پس: جاده بسته است.
- (۲) اگر او دوپینگ کند احتمال برنده شدن وی وجود دارد. احتمال برنده شدن وی وجود دارد، پس: او دوپینگ کرده است.
- (۳) اگر سیگار بکشم عمرم کوتاه خواهد شد. حال که سیگار نمی‌کشم، پس: عمری طولانی خواهم داشت.
- (۴) اگر امروز مدارس به علت آلودگی هوا تعطیل باشند، اخبار این مطلب را اعلام می‌کند. اخبار چنین مطلبی را اعلام نکرده است، پس: امروز مدارس به علت آلودگی هوا تعطیل نیستند.

۸۲- عبارت «از میان نفرات برتر کنکور بیشتر آنها در مؤسسه ما دوره‌های آموزش را گذرانده‌اند.» نشان‌دهنده کدام مورد از مغالطه است؟

- (۱) بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی
- (۲) مسموم کردن چاه
- (۳) تله‌گذاری
- (۴) بار ارزشی کلمات

۸۳- کدام گزینه اعتبار یا عدم اعتبار قیاس را به درستی نشان می‌دهد؟

یا این قضیه موجه است یا سالبه.

این قضیه موجه است.

پس:

- (۱) نامعتبر است چون نفی تالی است.
 - (۲) نامعتبر است چون اثبات مقدم است.
 - (۳) معتبر است چون اثبات یک طرف با نفی طرف دیگر همراه است.
 - (۴) معتبر است چون اثبات یک طرف با اثبات طرف دیگر همراه است.
- ۸۴- مغالطه به کار رفته در کدام گزینه را از سایر مغالطه‌ها می‌توان متفاوت دانست؟

- (۱) جلوی جمع از من تعریف کرد؛ پس آدم خوبی است.
- (۲) اگر برادر من با پسر همسایه دعوا کرده است، حتماً حق با برادر من است!
- (۳) تو حتی نمی‌توانی یک کار را به پایان برسانی.
- (۴) حواست را جمع کن! اگر می‌خواهی پیشرفت کنی و از مزایای جانبی استفاده کنی، باید به دستورات غیرقانونی مقامات بالا گردن بنهی.

۸۵- «مخفی کردن حقیقت بدون ذکر دلیل، هندوانه زیر بغل کسی گذاشتن، طرح اسلام‌هراسی» به ترتیب می‌تواند اشاره به کدام مغالطه داشته باشند؟

- (۱) تله‌گذاری - توسل به احساسات - بزرگ‌نمایی
(۲) بزرگ‌نمایی - تله‌گذاری - کوچک‌نمایی
(۳) کوچک‌نمایی - مسموم کردن چاه - توسل به احساسات
(۴) کوچک‌نمایی - تله‌گذاری - توسل به احساسات

۸۶- کدام عبارت صحیح است؟

- (۱) متفکر نقاد برخلاف متفکر غیرنقاد با قواعد منطق آشنا بود و به دنبال پاسخ صحیح برای سؤالات است.
(۲) کلمات با به کار رفتن در جملات گوناگون بار ارزشی یکسان نخواهند داشت.
(۳) خطاهای ناشی از به کار بردن استدلال نامعتبر از خطاهای غیرصوری محسوب می‌شود.
(۴) از اهداف و کاربردهای استدلال می‌توان به تعریف درست و منطقی حقیقت اشاره کرد.

۸۷- کدام گزینه درباره نقیض یک قضیه صادق، درست است؟

- (۱) بسته به محتوای آن می‌تواند صادق یا کاذب باشد.
(۲) فقط با محتوای تساوی و مطلق کاذب خواهد بود.
(۳) هر محتوایی داشته باشد، قطعاً کاذب است.
(۴) بستگی دارد که موجه کلیه باشد یا سالبه کلیه؛ که در یکی صادق و در دیگری کاذب است.

۸۸- از بین عبارات زیر کدام یک درست بیان شده است؟

- (۱) دامنه مصادیق محمول در قضایای شخصی همواره مثبت است.
(۲) در قیاس اقترانی حمله اجزای مقدمات در نتیجه پخش شده‌اند.
(۳) هرگاه مقدمات قیاس موجه باشد، ضرورتاً نتیجه نیز موجه است.
(۴) برای بررسی اعتبار قیاس لازم است که شکل قیاس را بدانیم.

۸۹- کدام گزینه شرطی منفصل حقیقی است؟

- (۱) یا این کتاب ریاضی است یا کتاب فلسفه.
(۲) ایرانی یا غیرتهرانی است یا غیرمازندرانی.
(۳) یا او معلم جغرافیاست یا معلم تاریخ.
(۴) یا علم منطق علیه مغالطه نیست یا هست.
- ۹۰- آنگاه که در استدلال برای فردی که مدعی مظلوم واقع شدن زنان در جامعه‌ای و لزوم تساوی حقوق زن و مرد است، بگوییم: «پس زنان هم باید مانند مردان به سربازی بروند و یا سختی کار برای تأمین خانواده را به دوش بکشند تا با مردان مساوی شوند» و یا بگوییم: «نوع آفرینش زن و مرد با یکدیگر یکسان نیست، پس نمی‌توان تساوی حقوق را برقرار نمود.» به ترتیب از کدام کاربرد استدلال بهره برده‌ایم؟
- (۱) خطابه - برهان (۲) خطابه - جدل (۳) جدل - برهان (۴) جدل - خطابه

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد

۹۱- کدام گزینه به ترتیب کامل کننده عبارات زیر است؟

- اساسی‌ترین شاخص ارزیابی وضعیت اشتغال کشور است.
● نوعی از بیکاری که ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود (به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست)، نام دارد.
● وقتی کارخانه‌ها بسته شده‌اند یا بعضی از کارگرها بیکار هستند، تولید در موقعیتی مرز امکانات تولید قرار گرفته است.
- (۱) نرخ اشتغال - بیکاری ساختاری - درون
(۲) نرخ بیکاری - بیکاری ساختاری - درون
(۳) نرخ اشتغال - بیکاری ساختاری - روی
(۴) نرخ بیکاری - بیکاری دوره‌ای - روی

۹۲- با توجه به سؤالات گزینه درست را مشخص کنید.

- الف) «آسان‌سازی مبادله» در کدام وظیفه پول محقق می‌شود؟
ب) افزایش نقدینگی معمولاً ناشی از چیست؟
ج) بین تورم و قدرت خرید پول چه رابطه‌ای وجود دارد؟
د) سیاست بازار باز چیست؟

- (۱) الف: وسیله سنجش ارزش ب: عملکرد بانک مرکزی ج: رابطه مستقیم د: خرید و فروش اوراق مشارکت
(۲) الف: وسیله پرداخت در مبادلات ب: عملکرد بانک‌ها ج: رابطه مستقیم د: خرید و فروش اوراق مشارکت
(۳) الف: وسیله سنجش ارزش ب: عملکرد بانک مرکزی ج: رابطه معکوس د: خرید یا فروش اوراق مشارکت
(۴) الف: وسیله پرداخت در مبادلات ب: عملکرد بانک‌ها ج: رابطه معکوس د: خرید یا فروش اوراق مشارکت

۹۳- به ترتیب هر کدام از موارد در کدام دوره از تاریخ توسعه اقتصاد ایران اتفاق افتاده است؟

- «برقراری خطوط تلگراف به اروپا - نظام نوین مالیات‌ستانی - شکل‌گیری قدرت‌های بزرگ در اروپا»
(۱) پهلوی - قاجار - بعد از انقلاب اسلامی
(۲) پهلوی - صفویه - قاجار
(۳) قاجار - پهلوی - صفویه
(۴) قاجار - صفویه - پهلوی

۹۴- با توجه به مفهوم خمس و سؤالات زیر، گزینه درست را مشخص کنید.

- الف) فردی در پایان سال ۶ میلیون تومان خمس پرداخت می‌کند، در صورتی که پس‌انداز سالانه وی به اندازه ۲۵ میلیون تومان باشد، تعیین کنید ارزش اقلام مصرفی که مشمول خمس شده است، چقدر می‌باشد؟
ب) هدف خمس چیست؟

- (۱) الف: ۵ میلیون ب: عدالت اقتصادی
(۲) الف: ۱ میلیون ب: عدالت اقتصادی
(۳) الف: ۵ میلیون ب: برنامه‌ریزی اقتصادی
(۴) الف: ۱ میلیون ب: برنامه‌ریزی اقتصادی

۹۵- چه تعداد از عبارات زیر درست است؟

- پیشرفت اقتصادی جامعه در گرو پیشرفت خانواده است.
- در خرید مقایسه‌ای، تعیین معیارها، شامل سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف که اغلب براساس جدول انجام می‌شود.
- قناعت به معنای ترک حرص و طمع و نیز برخورداری از رضایت درونی از نعمت‌هایی است که خداوند در اختیار تان قرار داده است.
- مصرف به معنای تغییر و تبدیل چیزی به چیز دیگر است.
- بلااستفاده گذاشتن اموال، مصرف بی‌جا و مصرف در معصیت از جمله موارد اسراف است.

(۱) مورد ۲ (۲) مورد ۳ (۳) مورد ۴ (۴) مورد

۹۶- شروط لازم برای تصمیم‌گیری درباره میزان پس‌انداز در هر دوره چیست؟

- (۱) زمان رسیدن به هدف و هزینه فرصت
- (۲) تعیین اهداف و پایبندی به اهداف
- (۳) فرصت‌های خرج کردن و ارزشمندی هدف
- (۴) زمان رسیدن به هدف و مقدار ممکن پس‌انداز

۹۷- با توجه به سؤالات گزینه درست را مشخص کنید.

الف) قیمت بازاری سهام چیست؟

ب) هدف از انتشار اوراق مشارکت چیست؟

ج) در کدام نوع سرمایه‌گذاری ظرفیت تولیدی کشور افزایش می‌یابد؟

د) پایه و اساس نیاز به تهیه بیمه چیست؟

(۱) الف: قیمتی که شرکت برای بار اول می‌فروشد. ب: راه‌اندازی فعالیت اقتصادی ج: مولد د: نظام بیمه

(۲) الف: قیمتی که صاحب سهام در بازار اوراق بهادار در معرض فروش قرار می‌دهد. ب: توسعه یک فعالیت اقتصادی

ج: مولد د: خطرپذیری

(۳) الف: قیمتی که شرکت برای بار اول می‌فروشد. ب: توسعه یک فعالیت اقتصادی ج: عمرانی د: خطرپذیری

(۴) الف: قیمتی که صاحب سهام در بازار اوراق بهادار در معرض فروش قرار می‌دهد. ب: راه‌اندازی فعالیت اقتصادی ج: مولد

د: نظام بیمه

۹۸- چه تعداد از شاخص‌های زیر مربوط به الگوی پیشرفت اسلامی - ایرانی است؟

«عدالت اقتصادی و اجتماعی - نابرابری‌های جنسیتی - بهبود فضای کسب و کار - تغییرات نواحی جنگلی - مبارزه با فساد»

(۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۳ (۴) ۲

۹۹- با توجه به جدول دهک‌های داده شده، که مربوط به یک جامعه فرضی می‌باشد، اگر در این کشور جمعیت برابر با ده میلیون شده باشد

و درآمد ملی معادل ۵۰,۰۰۰ میلیارد ریال باشد، مطلوب‌ست:

الف) جمعیت دهک هشتم

ب) سهم درآمدی دهک سوم

ج) شاخص دهک‌ها

(۱) الف: ۱,۲۰۰,۰۰۰ نفر ب: ۲۵,۰۰۰ میلیارد ریال ج: ۱۰/۷

(۲) الف: ۱,۰۰۰,۰۰۰ نفر ب: ۲,۵۰۰ میلیارد ریال ج: ۱۰/۷

(۳) الف: ۱,۲۰۰,۰۰۰ نفر ب: ۲۵,۰۰۰ میلیارد ریال ج: ۲۶/۳

(۴) الف: ۱,۰۰۰,۰۰۰ نفر ب: ۲,۵۰۰ میلیارد ریال ج: ۲۶/۳

سهم دهک اول	۲/۷ درصد
سهم دهک دوم	۴ درصد
سهم دهک سوم	۵ درصد
سهم دهک چهارم	۶ درصد
سهم دهک پنجم	۷/۲ درصد
سهم دهک ششم	۸/۴ درصد
سهم دهک هفتم	۱۰ درصد
سهم دهک هشتم	۱۲ درصد
سهم دهک نهم	۱۵/۷ درصد
سهم دهک دهم	۲۹ درصد
۱۰۰ درصد جمعیت کشور	۱۰۰ درصد درآمد ملی

۱۰۰- اگر در یک جامعه فرضی فقط دو کالای «الف» و «ب» تولید شود و مقادیر آن طبق جدول زیر باشد و با فرض اینکه سال ۱۳۹۵ سال

پایه باشد، مطلوب‌ست:

الف) ارزش تولید ناخالص داخلی اسمی سال ۱۳۹۶

ب) ارزش تولید ناخالص داخلی واقعی سال ۱۳۹۶

ج) نرخ رشد واقعی سال ۱۳۹۶ چند درصد است؟

(۱) الف: ۸,۲۵۰,۰۰۰ ب: ۷,۲۰۰,۰۰۰ ج: ۲۰

(۲) الف: ۶,۰۰۰,۰۰۰ ب: ۷,۲۰۰,۰۰۰ ج: ۳۷/۵

(۳) الف: ۸,۲۵۰,۰۰۰ ب: ۶,۰۰۰,۰۰۰ ج: ۳۷/۵

(۴) الف: ۷,۲۰۰,۰۰۰ ب: ۸,۲۰۰,۰۰۰ ج: ۲۰

سال	الف		ب	
	مقدار (q)	قیمت (p)	مقدار (q)	قیمت (p)
۱۳۹۵	۱۰۰	۲۰۰	۴۰۰	۱۰,۰۰۰
۱۳۹۶	۱۱۰	۲۵۰	۵۰۰	۱۱,۰۰۰

محل انجام محاسبات

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۴
۱۸ اردیبهشت ۱۴۰۴

پاسخنامه علوم انسانی

ردیف	نام درس	سرگروه	گروه طراحی و بازنگری (به ترتیب حروف الفبا)	ویراستار
۱	ریاضی و آمار (۱)	نسیم اکبری	زهرا حسینی - پیمان شوبی	محمد منتظران - ابوالفضل فروغی
۲	علوم و فنون ادبی (۱)	مرتضی کلاشلو	فاطمه اصل سلیمانی - حسن عادلخانی	محمد کاووسی - محمود کاظمی
۳	جامعه‌شناسی (۱)	هانی رکن‌الدینی		
۴	عربی، زبان قرآن (۱)	محسن آهوپی	حسن اسدی - خالد مشیرپناهی	مبینا بهرامی - سمانه ریحانی
۵	تاریخ (۱)	معین‌الدین تقی‌زاده	احسان اسدی - فرزانه عامری	احسان اسدی - نگار کاتبی
۶	جغرافیا (۱)	بهروز یحیی	احسان اسدی - پیمان بیگدلی	احسان اسدی - محمود کاظمی
۷	منطق	محمد رضایی‌بقا	مریم پورنعمت - محمد رضایی‌بقا	احسان اسدی - محمود کاظمی
۸	اقتصاد	علیرضا هاشمی سنجانی	آیدانا رستمی	رویا غفاری - محمود کاظمی

واحد فنی (به ترتیب حروف الفبا)

زهرا احدی - امیرعلی الماسی - مبینا بهرامی - معین‌الدین تقی‌زاده - پریا رحیمی - مهرداد شمس - راضیه صالحی - انسیه مرزبان

برای اطلاع از اخبار مرکز سنجش آموزش مدارس برتر، به کانال تلگرام @taraaznet مراجعه نمایید.

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۱ صحیح است.

در سهمی به معادله $y = a(x - k)^2 + h$ ، مختصات رأس سهمی (k, h) است. بنابراین رأس سهمی $y = 2(x - 1)^2 + 1$ به مختصات $(1, 1)$ خواهد بود.

(ریاضی و آمار دهم، کار در کلاس صفحه ۶۷)

۲. گزینه ۲ صحیح است.

تابع هزینه $C(x) = x^2 + 40x + 100$ تابع تولید $P(x) = 200x$ تابع سود $R(x) = P(x) - C(x) = 200x - x^2 - 40x - 100$ $R(x) = -x^2 + 160x - 100$

بیشترین سود در رأس سهمی اتفاق می افتد.

 $h = \frac{-b}{2a} = \frac{-160}{2(-1)} = 80$

بنابراین باید ۸۰ لامپ تولید شود تا بیشترین سود را داشته باشد.

(ریاضی و آمار دهم، تمرین صفحه ۷۰)

۳. گزینه ۲ صحیح است.

(ریاضی و آمار دهم، کار در کلاس صفحه ۸۸)

۴. گزینه ۳ صحیح است.

(ریاضی و آمار دهم، کار در کلاس صفحه ۸۸)

۵. گزینه ۱ صحیح است.

برای دانش آموز مشتاق و جنگجو مدرسه ای بهتر است که پراکندگی کمتری دارد و نشان دهنده سطح رقابت بالاتری است. بنابراین مدرسه A بهتر است زیرا با توجه به دامنه تغییرات هر سه کلاس داریم:

 $R_A = 85 - 50 = 35$ $R_B = 91 - 39 = 52$ $R_C = 110 - 43 = 67$

بنابراین پراکندگی در کلاس A کمتر است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۰۷)

۶. گزینه ۳ صحیح است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۹۵)

۷. گزینه ۴ صحیح است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۱۲)

۸. گزینه ۲ صحیح است.

۲، ۳، ۵، ۷، ۹، ۱۱، ۱۷

↓ ↓ ↓

Q_1 Q_2 Q_3

دامنه میان چارکی $IQR = Q_3 - Q_1$ و برابر است با: $IQR = 11 - 3 = 8$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۰۶)

۹. گزینه ۳ صحیح است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۰۵)

۱۰. گزینه ۲ صحیح است.

الگوی خاص جزء روش های جمع آوری داده ها نیست.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه های ۷۶ و ۷۷)

۱۱. گزینه ۱ صحیح است.

در این متغیر ترتیب طبیعی (دیپلم، لیسانس، ارشد، دکتری) وجود دارد. پس کیفی ترتیبی است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۸۰)

۱۲. گزینه ۳ صحیح است.

ابتدا واریانس داده های اولیه را به دست می آوریم:

$$s^2 = 2^2 = 4 \quad (\text{انحراف معیار}) = \text{واریانس}$$

$$s^2 = 2^2 = 4 \Rightarrow 2/25 \times 4 = 9 \quad (\text{واریانس جدید})$$

(ریاضی و آمار دهم، فعالیت صفحه ۹۰)

۱۳. گزینه ۲ صحیح است.

$$\frac{\text{تعداد گروه A}}{\text{تعداد کل داده ها}} \times 360 \Rightarrow 54 = \frac{15}{n} \times 360$$

$$\Rightarrow 54n = 15 \times 360 \Rightarrow n = \frac{15 \times 360}{54} = 100$$

(ریاضی و آمار دهم، فعالیت صفحه ۱۰۲)

۱۴. گزینه ۲ صحیح است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۰۸)

۱۵. گزینه ۲ صحیح است.

$$Q_3 = 14, Q_1 = 8, \min = 5, \max = 16$$

$$R = 16 - 5 = 11$$

$$IQR = 14 - 8 = 6$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۰۷)

علوم و فنون ادبی

۱۶. گزینه ۴ صحیح است.

این گزینه از ویژگی های نثر دوره سامانی است.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۸۵)

۱۷. گزینه ۲ صحیح است.

این مورد در طبقه بندی ارسطو جای ندارد.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه های ۶۰ و ۶۱)

۱۸. گزینه ۱ صحیح است.

تاریخ بلعمی و التفهیم از آثار نثر دوره سامانی هستند.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه های ۶۴ و ۶۵)

۱۹. گزینه ۴ صحیح است.

تحولی که سنایی و انوری در غزل ایجاد کردند باعث این امر شد.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه های ۸۱ و ۸۲)

۲۰. گزینه ۴ صحیح است.

در گزینه های ۱، ۲ و ۳، نوع نثر موزون است و در گزینه ۴ نوع نثر، فنی است.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه های ۸۳ و ۸۵)

۲۱. گزینه ۲ صحیح است.

چون بین تمام کلمات دو مصراع سجع متوازی وجود دارد.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) دل و جان: سجع متوازن

(۳) بوی جوی و یاد یار: سجع متوازن

(۴) عقل و شرع: سجع متوازن

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۷۸)

۲۲. گزینه ۳ صحیح است.

در بیت گزینه (۳) تمام کلمات دو مصراع با هم سجع متوازی دارند، پس این بیت آرایه ترصیع دارد، نه موازنه.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۷۶)

۲۳. گزینه ۱ صحیح است.

- (۱) پری (پیری) و پری (ملک): جناس همسان
(۲) باره و خاره / خار و خاره: جناس ناهمسان
(۳) حرم و حریم: جناس ناهمسان
(۴) کوه و شکوه: جناس ناهمسان

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۰۵)

۲۴. گزینه ۲ صحیح است.

- (۱) کنار (آغوش) و کنار (جنب)
(۲) مهر و مهر: جناس ناهمسان
(۳) روان (جان) و روان (جاری)
(۴) گور (گورخر) و گور (قبر)

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۱۰۰)

۲۵. گزینه ۴ صحیح است.

- (۱) رخشان، خرامان و چوگان: سجع / گوی، چوگان و میدان: مراعات نظیر.
(۲) تکرار گوی در بیت دوم / چون گوی بی‌دست و پا شو: تشبیه
(۳) واج‌آرایی (گ) در بیت دوم / (بی‌دست و پا شدن کنایه از تسلیم محض بودن). جناس همسان و ترصیع ندارد.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۷۴)

۲۶. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) کارآموده (U - U)
(۳) دانش‌آموز (U - U) / ره‌آورد (U - U)
(۴) درآمدها (U - U)

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۷۲)

۲۷. گزینه ۴ صحیح است.

و	گر	یا	ری	ن	دا	رد	لا	ل	رخ	سار
ب	جز	را	ه	و	فا	و	عش	ق	نسب	پرد
ک	ما	ن	عش	ق	هر	جا	اف	ک	ند	تیر

(۴)

هر	چند	د	ت	شا	ه	ما	گ	دا	ییم

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۷۰)

۲۸. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) خی یالی: خیالی
(۳) خور: خُر
(۴) بی یا: بیا

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۶۷)

۲۹. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

بُ	رو	شی	ر	در	رن	د	با	شی*	د	غل

(۲)

هر	د	م*	زین	با	غ	ب	ری	می	ر	سد

(۳)

خُد	شِب	ک	نا*	بی	ن	شِب	کس	تن	خ	طاست

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه‌های ۶۸، ۶۹ و ۷۲)

۳۰. گزینه ۳ صحیح است.

- (۱) کلمات قافیه: مویی و رویی / حرف اصلی: و (قاعده ۱)
(۲) کلمات قافیه: آشکارایی و جایی / حرف اصلی: الف (قاعده ۱)
(۳) کلمات قافیه: راهی و آهی / حروف اصلی: اه (قاعده ۲)
(۴) کلمات قافیه: میپیمای و پای / حروف اصلی: الف (قاعده ۱)

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۹۰)

۳۱. گزینه ۳ صحیح است.

باز در مصراع اول به معنی پرندۀ شکاری و در مصراع دوم به معنی گشوده است. چون جناس تام می‌سازد قافیه درست است.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۹۱)

۳۲. گزینه ۳ صحیح است.

- (۱) قافیه اول: پیوند و چند، قافیه دوم: جویم و گویم.
(۲) کلمات قافیه: باده و نهاده، حروف اصلی: «د» (قاعده دوم) حرف الحاقی: «-»
(۳) کلمات قافیه: سه‌تار و تار، حروف اصلی: «ار» (قاعده دوم)
(۴) قافیه‌های میانی: بار، تیمار و منقار

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۹۱)

۳۳. گزینه ۴ صحیح است.

مفهوم کلی ابیات ۱، ۲ و ۳: ارزش قناعت پیشه کردن
مفهوم بیت ۴: تحمل شرایط سخت و ناگوار

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۱۰۰)

۳۴. گزینه ۱ صحیح است.

مفهوم بیت ۱: تسلیم محض بودن عاشق

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۱۰۱)

۳۵. گزینه ۱ صحیح است.

مفهوم بیت ۱: عشق به تو ازلی و ابدی است.

مفهوم مشترک سایر ابیات: تا زمان مرگ، به تو عشق خواهم ورزید.

(علوم و فنون ادبی دهم، صفحه ۱۰۰)

جامعه‌شناسی

۳۶. گزینه ۲ صحیح است.

تحقیقات نشان می‌دهد کودکان خطاهای خود را موجه‌تر از خطاهای دیگران می‌دانند. خطاهای دیگران را عمدی و شایسته مجازات و خطاهای خود را غیرعمدی و بیشتر ناشی از شرایط و تحریک‌کننده‌های محیطی می‌دانند. محققان ابتدا این امر را ناشی از خودخواهی کودکان می‌دانستند، ولی تحقیقات نشان داد که کودکان درباره عوامل مؤثر بر رفتار خود، نسبت به دیگران اطلاعات بیشتری دارند. از این رو احتمال بیشتری وجود دارد که در توضیح علل رفتار خود؛ بیشتر بر شرایط محیطی تأکید کنند و خود را بی‌تقصیر بدانند. از آنجا که شناختشان از موقعیت دیگران کمتر است، در توضیح رفتار دیگران بر سهم خود آنها تأکید می‌کنند و آنها را مقصر می‌دانند. کودکان وقتی شناخت بیشتری درباره دیگران به دست می‌آورند، خطاهای آنها را نیز بیش از آنکه عمدی بدانند ناشی از سوء برداشت یا بی‌احتیاطی می‌دانستند. بنابراین هر چه شناخت کودکان از موقعیت خود و دیگران بیشتر می‌شود، قضاوت آنها تغییر می‌کند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۷۶)

۳۷. گزینه ۲ صحیح است.

همواره در برخی از مشاغل و اصناف، عده‌ای از افراد هستند که به طور کامل و موفق جامعه‌پذیر نمی‌شوند و برخلاف هنجارهای پذیرفته‌شده عمل می‌کنند. این عبارت به کژوری اجتماعی اشاره دارد.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۸۴)

۳۸. گزینه ۱ صحیح است.

به دلیل اهمیتی که اسلام برای عقل و عقلانیت قائل است، جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد و به تناسب جهان‌شناسی توحیدی خود در دانش‌های مختلف آنها دخل و تصرف کرد و عناصر اساطیری و مشرکانه آنها را نپذیرفت. مسلمانان آثار فلسفی، پزشکی، ریاضی و نجوم یونان و روم را ترجمه کردند ولی آثار تاریخی، ادبی، افسانه‌ها و اسطوره‌های آنها را رها کردند. جهان اجتماعی خودباخته به روش تقلیدی عمل می‌کند و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد. خودباختگی جوامع غیرغربی در برابر جهان غرب را غرب‌زدگی می‌نامند. (جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۳)

۳۹. گزینه ۳ صحیح است.

در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست، بلکه سکولار و دنیوی است و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌شود. این هویت در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی، امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف نظیر ترک، عرب و فارس تقسیم می‌کند. (جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۱۱۰)

۴۰. گزینه ۳ صحیح است.

حمایت اعضای خانواده از یکدیگر و تکریم سالمندان و فقدان خشونت مربوط به بعد روابط و مناسبات خانوادگی و خویشاوندی است. رفتارهای ضارزش در جامعه اسلامی مربوط به بعد موانع، ناهنجاری‌ها و آسیب‌ها است. (جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۱۱۸)

۴۱. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارات نادرست: عبارت دوم: قدرت اجتماعی هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر اراده دیگران تأثیر بگذارد. عبارت چهارم: قدرت اجتماعی، بدون پذیرش و توافق دیگران پدید نمی‌آید. (جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۱۲۴ تا ۱۲۶)

۴۲. گزینه ۲ صحیح است.

شیوه حکومت	براساس فضیلت	براساس خواست و میل افراد
تعداد حاکمان		
فرد	الف (موناشری)	تیرانی (استبدادی)
اقلیت	آریستوکراسی	ب (الیگارشی)
اکثریت	د (پولییتی یا جمهوری)	ج (دموکراسی)

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۱۲۹)

۴۳. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) درست - نادرست
- (۲) نادرست - نادرست
- (۳) نادرست - نادرست
- (۴) نادرست - درست

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۱۲۵ تا ۱۲۷)

۴۴. گزینه ۳ صحیح است.

اولین شرط بقای هر جامعه، جمعیت آن است. افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی، به منزله گسترش فرهنگ و معانی آن است. (جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۱۳۲ تا ۱۳۴)

۴۵. گزینه ۴ صحیح است.

کاهش جمعیت، شاخص و نشانه جهان اجتماعی متجدد است. (جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۱۳۶)

عربی، زبان قرآن

۴۶. گزینه ۲ صحیح است.

في الأرض: در زمین (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / بدأ: آغاز کرد، شروع کرد (رد سایر گزینه‌ها)
توجه: بر زمین «على الأرض»

(عربی دهم، صفحه ۶۷)

۴۷. گزینه ۲ صحیح است.

بلادنا الجميلة: کشور (میهن) زیبای ما (رد گزینه‌های ۱ و ۳؛ ترکیب اضافی، وصفی مخلوط است.) / معالمها الثقافية: آثار فرهنگی‌اش (رد گزینه‌های ۱ و ۴؛ «معالم» یعنی «آثار» نه «ساختمان‌ها، بناها») / تجذب: جذب می‌کند (رد گزینه ۳؛ فعلی متعدی است، نه لازم.) / كثيراً من السائحین: بسیاری (خیلی) از گردشگران (رد گزینه ۴) / إليها: به سوی خود، به خود (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(عربی دهم، صفحه ۸۲)

۴۸. گزینه ۳ صحیح است.

تَصَدَّقْ: باور می‌کنی (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / يُؤَدِّي: ایفا می‌کند (رد گزینه ۴) / أَسْرَارَ المحيط العجيب: رازهای عجیب اقیانوس (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

توجه ۱: «ایفا نموده» در گزینه ۳ با توجه به فعل بعدی «آشکار می‌کند» در مفهوم «ایفا می‌نماید» و مضارع می‌باشد.

توجه ۲: «العجيب» مؤنث است، پس نمی‌تواند صفت برای المحيط (مذکر) باشد بلکه صفت برای «أسرار» است که جمع غیرانسان و در قواعد برابر با مفرد مؤنث می‌باشد.

(عربی دهم، صفحه ۱۰۶)

۴۹. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) اولاً؛ «يَنْقَطِعُ» فعلی لازم و به معنی «قطع می‌شود» است نه متعدی، ثانیاً؛ «تَيَّارٌ» نقش فاعل را دارد نه مفعول.

ترجمه صحیح: وقتی جریان برق در شب قطع می‌شود، هر جایی در...
(۲) «كَانَ لَ» یعنی «داشت» که به اشتباه به صورت «دارد» ترجمه شده است.

(۴) «سبعة و ثلاثين كيلومتراً» یعنی «سی و هفت کیلومتر»
(عربی دهم، صفحه‌های ۷۴، ۹۰، ۹۵ و ۱۱۵)

۵۰. گزینه ۱ صحیح است.

می‌تواند: تَسْتَطِيعُ، تَقْدِرُ (رد گزینه‌های ۳ و ۴؛ فعل مضارع است، نه ماضی.) / چشمانش: عیونها، عینها (رد گزینه ۲؛ جمع است، نه مفرد.) / سرش را حرکت دهد: أَنْ تُحَرِّكَ رَأْسَهَا (رد سایر گزینه‌ها؛ اولاً؛ «أَنْ يَتَحَرَّكُ رَأْسُهَا» و «حَرَّكَ» در گزینه‌های ۲ و ۴ به ترتیب به معنی «سرش حرکت کند» و «سرش را حرکت داد» هستند، ثانیاً؛ «تَحَرَّك رَأْسُهَا» در گزینه ۳ اسم و به معنی «حرکت دادن سرش» است.)

(عربی دهم، صفحه ۷۰)

۵۱. گزینه ۳ صحیح است.

صدرُ العاقلِ صُنْدُوقٌ سَرٌّ: سینه عاقل (دل عاقل) صندوقچه راز اوست. یعنی انسان عاقل رازش را با هیچ کسی در میان نمی‌گذارد. در گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ به رازداری به طور مطلق تأکید شده است ولی در گزینه ۳ اشاره به پوشاندن راز از غریبه‌ها دارد و فاش کردن آن در نزد دوست که محرم راز می‌باشد.

(عربی دهم، صفحه ۷۹)

ترجمه متن:

از کارهای مهمی که سازمان یونسکو به آن می‌پردازد اعلام لیست مکان‌های میراث جهانی است. این مکان‌ها، مکان‌هایی تاریخی یا طبیعی هستند ولی حمایت از آنها و سالم نگه داشتن آنها از وظایف این سازمان نیست و آن از کشورهای مختلف و مسئولین آنها می‌خواهد که به این کار مهم بپردازند، چون مراقبت از این مکان‌ها و مناطق به کشورهای برای کسب ثروت زیادی از طریق جذب گردشگران از کشورهای دیگر کمک می‌کند.

۵۲. گزینه ۴ صحیح است.

(۱) درست، یونسکو مکان‌های تاریخی و طبیعی را در لیست‌اش ثبت می‌کند.
(۲) درست، مراقبت از تأسیسات عمومی از وظایف یونسکو نیست.
(۳) درست، حمایت اماکن ثبت‌شده در لیست میراث جهانی از وظایف کشورهاست.
(۴) نادرست، سازمان یونسکو خودش به حمایت از اماکن تاریخی و سالم نگه داشتن آنها می‌پردازد.

(عربی دهم، صفحه‌های ۸۲ و ۸۳)

۵۳. گزینه ۳ صحیح است.

(۱) نادرست، توجه به اماکن تاریخی و طبیعی تنها کاری است که یونسکو به آن می‌پردازد.
(۲) نادرست، کشورهای مختلف از یونسکو حمایت اماکن تاریخی و سالم نگه داشتن آنها را می‌خواهند.
(۳) درست، سازمان یونسکو به کارهای مختلفی می‌پردازد که بخشی از آنها در متن آمده است.
(۴) نادرست، از وظایف سازمان، ثبت شهرها و اماکن تاریخی در لیست‌اش نیست.

(عربی دهم، صفحه‌های ۸۲ و ۸۳)

۵۴. گزینه ۳ صحیح است.

تنها خطای موجود در این گزینه «فاعله محذوف» می‌باشد چون این اصطلاح مخصوص فعل‌های مجهول است (چون فاعل‌شان حذف شده است). ولی فعل «يُسَاعِدُ» معلوم می‌باشد.

(عربی دهم، صفحه‌های ۸۲ و ۸۳)

۵۵. گزینه ۴ صحیح است.

«السائحین» جمع مذکر سالم است پس «مجرور بالكسرة» اشتباه است و باید مجرور بآلیاء (با «ي») باشد.
توجه: جمع مذکر سالم در حالت رفع یا واو، و در دو حالت نصب و جر با یاء (حرف ي) می‌آید.

(عربی دهم، صفحه‌های ۸۲ و ۸۳)

۵۶. گزینه ۴ صحیح است.

الذَّنْبُ ← الذَّنْبُ تَلَفُظٌ «ذنب» به معنی «ذم» به صورت «ذَنْبٌ» است. [يُحَرِّكُهُ ← يُحَرِّكُهُ] «يُحَرِّكُ» بر وزن «يُفَعِّلُ» مضارع معلوم باب «تفعیل» است و عین الفعل آن باید کسره «ب» باشد]

(عربی دهم، صفحه‌های ۷۵، ۹۱، ۱۰۱ و ۱۱۸)

۵۷. گزینه ۲ صحیح است.

«الصيدلي»: داروخانه‌دار، داروخانه‌چی» ولی تعریف ارائه شده برای «الصيدليّة: داروخانه» می‌باشد.

(عربی دهم، صفحه‌های ۶۸، ۷۷، ۸۹ و ۱۰۱)

۵۸. گزینه ۳ صحیح است.

سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن «نون وقایه» آمده باشد. در گزینه ۳ فعل «تَنْصَحَنِي (تنصح + ن + ي): من را نصیحت می‌کند» دارای «نون وقایه» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «دینی» و «ایمانی» هر دو اسم هستند و «نون وقایه» ندارند. ضمناً حرف «ن» جزء ریشه آنهاست: «دین + ي / ایمان + ي»
(۲) «مسکني» اسم است و اسم‌ها هرگز «نون وقایه» نمی‌گیرند. ضمناً «ن» جزء ریشه کلمه است: «مسکن + ي»
(۴) ریشه فعل «تَغْنِي» عبارت است از «غني»، پس حرف «ن» جزء ریشه آن است و «نون وقایه» نیست.

(عربی دهم، صفحه ۱۱۳)

۵۹. گزینه ۱ صحیح است.

در گزینه ۱ «ب» در معنای «في: در» می‌باشد و در سایر گزینه‌ها معنای «با» می‌دهد «با مدیر داخلی - با سرعت - با قدرت»

(عربی دهم، صفحه‌های ۱۰۷، ۱۱۰ و ۱۱۴)

۶۰. گزینه ۲ صحیح است.

«رُسِمْتُ» فعل ماضی مجهول است و نمی‌تواند «مفعول» داشته باشد. ترجمه: «عکس جذابی بر روی دیوار دانشگاه نقاشی شده است.»
[«صورة»: نایب فاعل / «خلابة»: صفت / «جدار»: مجرور به حرف جر / «الجامعة»: مضاف‌الیه]

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «أخبار» مفعول فعل «رُسِلَ» است.
ترجمه: کلاغ، خبرهای جنگل را می‌فرستد.
(۳) «فِلْمًا» مفعول فعل «يُشَاهِدُونَ» است.
ترجمه: اعضای خانواده فیلمی را از دلفین مشاهده می‌کنند.
(۴) «باب» مفعول فعل «أغلق» است.
ترجمه: راننده، در اتوبوس مدرسه را بست.

(عربی دهم، صفحه‌های ۷۷، ۱۰۲، ۱۰۹ و ۱۱۴)

تاریخ**۶۱. گزینه ۱ صحیح است.**

نظام طبقاتی عصر ساسانی بر اصالت نسب و خون استوار بود. اشراف و بزرگان نسب و خون خود را برتر از نسب و خون مردم عادی می‌دانستند و برخورداری از امتیازات ویژه را حق خویش می‌شمردند. گاه‌نبارها عبارت بود از شش جشن که به شکرانه آفریده شدن عناصر اصلی خلقت (آسمان، آب، زمین، گیاه، جانوران و انسان)، در شش وقت معین از ماه‌های سال برگزار می‌شد.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۱۶)

۶۲. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) برای اولین بار در قرن ۹ ق.م در سالنامه‌های شاهان آشوری به مادی‌ها اشاره شده است.

ج) در زمان شاپور یکم در جنگ با رومیان گردیانوس، امپراتور روم، کشته شد و در جنگی دیگر والریانوس امپراتور روم به اسارت درآمد.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۸۱، ۹۰، ۹۱ و ۹۶)

۶۳. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در عهد هخامنشیان تجارت مانند گذشته، محدود و منحصر به اشیای تجملی و گران قیمت نبود.

(۲) سکه‌های نقره ساسانی در بیشتر مناطق از چین تا شرق آفریقا و مرکز اروپا، رایج و معتبر بود.

در بررسی سایر گزینه‌ها:

(۳) زمان اشکانیان، ابریشم چین و ادویه هندوستان مشتریان زیادی در قلمرو روم داشت. بنابراین، درآمد هنگفتی از حقوق گمرکی، عوارض حمل و نقل و راهداری، نصیب حکومت اشکانی می‌شد.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۱۲۵ و ۱۲۶)

۶۴. گزینه ۴ صحیح است.

واستریوشان سالار یکی از مقام‌های عالی رتبه دربار ساسانیان بود و رئیس روستاییان و کشاورزان به شمار می‌رفت. او علاوه بر عهده‌دار بودن مسئولیت گردآوری مالیات‌های بخش کشاورزی، برای توسعه و ترویج آبادانی و کشت‌وکار نیز کوشش می‌کرد.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

۶۵. گزینه ۳ صحیح است.

در آثار و متون دینی و حقوقی مربوط به دوره ساسانی و قرون نخستین اسلامی، مطالب و گزارش‌هایی وجود دارد که دلالت بر حقوق اجتماعی و اقتصادی زنان در آن دوران می‌کند؛ از جمله اینکه زن حق مالکیت و فعالیت اقتصادی داشت و می‌توانست درآمد کسب کند و در اموال همسر خود شریک باشد. همچنین زن می‌توانست در دادگاه، برای دریافت حقوق خود، اقامه دعوا کند.

(تاریخ دهم، صفحه ۱۱۵)

۶۶. گزینه ۳ صحیح است.

هرم اجتماعی، فاصله طبقاتی و تشریفات در دوره ساسانیان را نشان می‌دهد.

(تاریخ دهم، صفحه ۱۱۲)

۶۷. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) زبان فارسی میانه یا پهلوی ساسانی که دنباله زبان فارسی باستان به حساب می‌آید، در نواحی جنوب و جنوب غربی ایران رایج بود و زبان رسمی و درباری حکومت ساسانی شمرده می‌شد.
ب) زبان پارتی یا پهلوی اشکانی، در مناطق شمال و شمال شرق ایران متداول بود و زبان رسمی و درباری حکومت اشکانیان به شمار می‌رفت.
ج) منظومه‌های داستانی «درخت آسوریک» و «یادگار زریران» در قرن ۵ م به خط و زبان پهلوی ساسانی نگارش یافته‌اند.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۱۳۸ و ۱۳۹)

۶۸. گزینه ۴ صحیح است.

- آیین بودایی از آیین‌هایی بود که در دوره اشکانیان به ایران نفوذ کرد و مبلغان بودایی در سرزمین‌های شرقی حکومت اشکانی به تبلیغ اندیشه و آموزه‌های بودا می‌پرداختند.
- پادشاهان هخامنشی مردم را در پیروی از دین خود آزاد می‌گذاشتند و فرهنگ و عقاید اقوام تابع حکومت خود را محترم می‌شمردند.
- برخی از پادشاهان اشکانی به تقلید از یونانیان، معابدی را برای آناهیتا ساختند.
- یهودیان در دوره هخامنشی، حکومت ایران را پناهگاه مناسبی برای خود می‌شمردند.
- در دوره ساسانیان، اوستا به زبان پهلوی ترجمه و شرح و تفسیرهایی بر آن نوشته شد.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۱۳۱، ۱۳۲ و ۱۳۴)

۶۹. گزینه ۳ صحیح است.

یکی از ویژگی‌های مهم هنر و معماری هخامنشی، تأثیرپذیری از دستاوردهای هنری اقوام و ملت‌های تابع آن حکومت بود که پیشینه تمدنی درخشان داشتند. دیگر ویژگی شاخص درباری بودن آن بود، به این معنی که شکوه شاهانه و تشریفات و تجملات درباری را به نمایش می‌گذاشت. دیگر ویژگی طبیعت‌گرایی و استفاده از عناصر موجود در طبیعت مانند حیوانات و گیاهان در آثار هنری‌شان است.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۱۴۳ و ۱۴۴)

۷۰. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

- در خانواده کهن ایرانی، اقتصاد خانواده به صورت معیشتی بود و دسترنج تمام افراد خانواده برای رفع نیازمندی‌های مشترک مصرف می‌شد. خانواده گسترده تا عهد هخامنشی تداوم داشت؛ اما پس از آن تحت تأثیر عوامل اقتصادی و اجتماعی به تدریج کوچک‌تر و محدودتر شد.

- در عصر ساسانیان، اوستا به زبان پهلوی ترجمه و شرح و تفسیرهایی بر آن نوشته شد. همچنین کتاب‌های اعتقادی براساس تعالیم زرتشت به زبان پهلوی تألیف شد. از جمله مهم‌ترین و مفصل‌ترین این کتاب‌ها باید از دینکرد نام برد که دانشنامه‌ای مشتمل بر عقاید زرتشتی است.

- معماری ساسانی با بنای کاخ اردشیر در فیروزآباد فارس (گور) آغاز شد و با ساخت کاخ تیسفون به اوج رسید.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۱۱۳، ۱۲۳، ۱۳۴، ۱۴۱ و ۱۵۰)

جغرافیای ایران

۷۱. گزینه ۲ صحیح است.

دریای عمان: این دریا مشاغل گوناگونی از جمله صیادی و پرورش ماهی و میگو را به وجود آورده است.

دریای خزر: از جمله دلایل اهمیت آن می‌توان به تجارت دریایی و منابع نفت و گاز اشاره کرد.

خلیج فارس: از جمله دلایل اهمیت آن تجارت دریایی و وجود منابع غظیم نفت و گاز و انواع ماهی و میگو است. خلیج فارس از مهم‌ترین مراکز صید و پرورش مروارید است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) عبارت اول نادرست است.

(۳) عبارت دوم نادرست است.

(۴) عبارت اول نادرست است.

(جغرافیا دهم، صفحه‌های ۵۳، ۵۴ و ۵۶)

۷۲. گزینه ۴ صحیح است.

در گذشته آمار جمعیت نقش مهمی در تصمیم‌گیری‌های برنامه‌ریزان داشت اما امروزه آنان برای برنامه‌ریزی دقیق مجبورند علاوه بر تعداد جمعیت، عوامل دیگر جمعیتی را نیز در نظر بگیرند. اکنون در مطالعات جمعیتی، بررسی ساختمان یا ترکیب جمعیت از اهمیت خاصی برخوردار است.

(جغرافیا دهم، صفحه‌های ۶۷، ۶۸ و ۷۰)

۷۳. گزینه ۱ صحیح است.

الف) دهستان را نشان می‌دهد.

ب) شهر را نشان می‌دهد.

ج) روستا را نشان می‌دهد.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۲) الف) واحد مبدأ تقسیمات کشوری نیست.

(۳) ج) کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری نیست.

(۴) ب) توسط شهردار اداره می‌شود.

(جغرافیا دهم، صفحه ۸۰)

۷۴. گزینه ۴ صحیح است.

ترتیب زمانی تقسیمات کشوری:

۱- در دوره ساسانیان، کشور به سرزمین، خوره، تسوگ یا تسوج و رستاک تقسیم شده بود. (عبارت د)

۲- در دوره عباسیان، قلمرو جغرافیایی به ۳۱ ایالت تقسیم می‌شد. (عبارت ج)

۳- در دوره صفویه، افشاریه، زندیه و قاجاریه عناصر اصلی تقسیمات کشوری به ترتیب عبارتند از: ایالت، ولایت، بلوک و قصبه (عبارت ب).

۴- در سال ۱۳۱۶ ایران به ده استان که نام هر استان یک عدد بود و ۴۹ شهرستان تقسیم شد. (عبارت الف)

(جغرافیا دهم، صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

۷۵. گزینه ۳ صحیح است.

شهری که حول محورهای ارتباطی و یا در امتداد رود، دریا و دریاچه شکل گرفته است شهر خطی است. شهر شعاعی یا ستاره‌ای شهری است که دارای یک مرکز اصلی (میدان) است. شهر شطرنجی شهری است که در آن یک شبکه مستطیل شکل از راه‌های ارتباطی زمین‌های شهر را به بلوک‌ها و قطعات همسان تقسیم می‌کند. (جغرافیا دهم، صفحه ۱۹)

۷۶. گزینه ۳ صحیح است.

امروزه اغلب سکونتگاه‌ها چند نقش دارند و این نقش‌ها را با هم ایفا می‌کنند. (جغرافیا دهم، صفحه ۹۲)

۷۷. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی موارد نادرست:
(الف) ویژگی شهر است و (د) ویژگی سکونتگاه عشایری است. (جغرافیا دهم، صفحه ۸۶)

۷۸. گزینه ۱ صحیح است.

تنوع آب و هوایی در ایران، موقعیت مساعدی را برای تولید انواع محصولات زراعی فراهم آورده است. اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه در نواحی مختلف ایران، سبب ایجاد تنوع فراوان در تولیدات باغی شده است. (جغرافیا دهم، صفحه‌های ۹۵ و ۹۶)

۷۹. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی گزینه‌های نادرست:
(۱) صنعت پتروشیمی بعد از نفت و گاز بزرگ‌ترین بخش صنعتی کشور است.
(۲) صنایع خودروسازی از شاخصه‌های توسعه‌یافتگی کشور است.
(۴) صنایع مربوط به فلزات اساسی بخش زیادی از صادرات غیرنفتی کشور را پوشش می‌دهد. (جغرافیا دهم، صفحه‌های ۹۸، ۹۹ و ۱۰۰)

۸۰. گزینه ۱ صحیح است.

(جغرافیا دهم، صفحه‌های ۱۰۲ تا ۱۰۴)

منطق

۸۱. گزینه ۴ صحیح است.

برای قیاس استثنایی انفصالی چهار حالت فرض می‌شود که دو حالت آن معتبر و دو حالت دیگر نامعتبر است.
اثبات مقدم ← اثبات تالی (معتبر)
رفع تالی ← رفع مقدم (معتبر)
رفع مقدم ← * نامعتبر
وضع تالی ← * نامعتبر
(۴) رفع تالی ← رفع مقدم (معتبر)
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) وضع تالی ← * نامعتبر
(۲) وضع تالی ← * نامعتبر
(۳) رفع مقدم ← * نامعتبر

(منطق دهم، مثال صفحه ۹۱ و تمرین صفحه ۹۶)

۸۲. گزینه ۱ صحیح است.

در صورتی که با بزرگ‌نمایی و بدون ذکر دلیل، سعی در تأیید نظری داشته باشیم یا با کوچک‌نمایی و بدون ذکر دلیل، سعی در مخفی کردن حقیقتی داشته باشیم، دچار مغالطه «بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی» شده‌ایم.

(منطق دهم، صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۱۳)

۸۳. گزینه ۳ صحیح است.

در قیاس انفصالی حقیقی برای اعتبار قیاس به دو حالت زیر باید توجه داشت: اثبات یکی از طرفین ← نفی طرف دیگر
نفی یکی از طرفین ← اثبات طرف دیگر
در قیاس مطرح شده طرف اول اثبات شده است پس باید طرف دیگر نفی شود که می‌شود، پس: این قضیه سالبه نیست. (منطق دهم، تمرین صفحه ۹۶ و توضیحات صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

۸۴. گزینه ۳ صحیح است.

گزینه ۳ بیانگر مغالطه بزرگ‌نمایی است که می‌خواهد نشان دهد که شخص بسیار ناتوان در انجام کارها است در صورتی که سایر گزینه‌ها همگی اشاره به مغالطه توسل به احساسات است. مغالطه توسل به احساسات تحت تأثیر عوامل روانی چون ترس، طمع، تملق و چاپلوسی، خودخواهی و موارد این چنینی رخ می‌دهد. (منطق دهم، تمرین صفحه‌های ۱۱۰ و ۱۱۳)

۸۵. گزینه ۴ صحیح است.

مخفی کردن حقیقتی بدون ذکر دلیل هم بیانگر مغالطه کوچک‌نمایی است. مغالطه تله‌گذاری در اصطلاح عامیانه همان «هندوانه زیر بغل کسی گذاشتن» است. طرح اسلام‌هراسی در غرب از راه ایجاد حس ترس در مردم که آنها را به پذیرش نظریات سیاسی احزاب مورد نظر سوق می‌دهد، بیانگر مغالطه توسل به احساسات است. (منطق دهم، صفحه‌های ۱۰۹ تا ۱۱۱)

۸۶. گزینه ۲ صحیح است.

کلمات در جملات مختلفی که در آنها به کار می‌روند، بار ارزشی متفاوتی پیدا می‌کنند.
بررسی گزینه‌های نادرست:
(۱) تفاوت مهم میان متفکر نقاد و غیرنقاد، جدی گرفتن فرایند تفکر و توجه آگاهانه به آن و پرسیدن سؤالات درست و به جاست.
(۳) خطاهای ناشی از به کار بردن استدلال‌های نامعتبر از خطاهای صوری است.
(۴) یکی از اهداف و کاربردهای استدلال دستیابی به حقیقت می‌باشد. (منطق دهم، صفحه‌های ۹۸، ۹۹، ۱۰۳ و ۱۰۶)

۸۷. گزینه ۳ صحیح است.

نقیض یا متناقض یک قضیه صادق، همواره کاذب خواهد بود و تفاوتی در محتوا یا موجهه یا سالبه بودن آن ندارد. (منطق دهم، صفحه ۶۳)

۸۸. گزینه ۳ صحیح است.

طبق قانون نتیجه قیاس اگر یکی از مقدمات استدلال سالبه باشد نتیجه نیز سالبه خواهد بود اما هر دو مقدمه موجهه باشد نتیجه نیز موجهه خواهد بود.
بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) محمول قضیه شخصیه (از نظر دامنۀ مصادیق) از قانون محمول قضایای محصوره تبعیت می‌کند. یعنی در قضایای موجهه علامت محمول منفی و در قضایای سالبه محمول مثبت خواهد بود.
(۲) در قیاس اقتراعی، اجزای نتیجه در میان مقدمات پخش شده‌اند.
(۴) برای بررسی اعتبار قیاس دانستن شکل قیاس نیاز نیست. (منطق دهم، صفحه‌های ۷۲، ۷۴ و ۷۷)

۸۹. گزینه ۴ صحیح است.

نمی‌شود علم منطق هم علیه مغالطه باشد و هم نباشد و نمی‌شود علم منطق، نه علیه مغالطه باشد و نه نباشد. چون مقدم و تالی با یکدیگر تناقض دارند.

سایر گزینه‌ها:

(۱) مانعةالجمع است.

(۲) مانعةالرفع است.

(۳) انفصالی بین معلم جغرافیا و تاریخ بودن نیست.

(منطق دهم، صفحه ۱۷)

۹۰. گزینه ۳ صحیح است.

اگر هدف از استدلال، غلبه بر دیگران و شکست دادن طرف مقابل باشد، جدل کرده‌ایم. مثلاً وقتی می‌گوییم: «پس زنان هم باید مانند مردان به سربازی بروند...» شخص مقابل را به سکوت وادار کرده‌ایم که نوعی جدل است. اما وقتی هدف از استدلال، دستیابی به حقیقت باشد، با دلایل منطقی سعی در فهماندن موضوع به طرف مقابل می‌کنیم که به آن برهان می‌گوییم.

(منطق دهم، صفحه ۱۰۳)

اقتصاد

۹۱. گزینه ۲ صحیح است.

اساسی‌ترین شاخص ارزیابی وضعیت اشتغال کشور، نرخ بیکاری است. بیکاری ساختاری، بیکاری که ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست. دلایل مختلفی برای قرار گرفتن در درون مرز امکانات تولید به جای قرار گرفتن روی آن وجود دارد، شاید برخی از کارخانه‌ها بسته شده‌اند یا بعضی از کارگرها بیکار شده‌اند.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۷)

۹۲. گزینه ۴ صحیح است.

الف) وظیفه وسیله پرداخت در مبادلات: شما در مبادلات خود پول را می‌پذیرید، زیرا می‌دانید که دیگران نیز هنگام فروش کالاها و خدمات آن را خواهند پذیرفت. نقش اصلی پول در مبادلات، آسان‌سازی مبادله است. ب) سازوکار ایجاد نقدینگی یا در واقع چگونگی افزایش نقدینگی در کشور سازوکار نسبتاً پیچیده‌ای است. افزایش نقدینگی معمولاً ناشی از عملکرد بانک‌هاست.

ج) اگر قیمت کالاها در امسال نسبت به سال قبل ۲۰ درصد افزایش یافته باشد، یعنی ما نسبت به سال قبل ۲۰ درصد تورم داریم و این به معنای آن است که قدرت خرید پول ما ۲۰ درصد کاهش یافته است. یعنی با یک مقدار مشخص پول امسال ۲۰ درصد کمتر از سال قبل می‌توان کالا خریداری کرد.

د) منظور از سیاست بازار باز فروش، خرید یا فروش اوراق مشارکت است.

(اقتصاد دهم، تحلیل کنید صفحه ۱۰۴ و صفحه‌های ۹۸، ۱۰۱ و ۱۰۳)

۹۳. گزینه ۳ صحیح است.

برقراری خطوط تلگراف به اروپا ← قاجار

نظام نوین مالیات‌ستانی ← پهلوی

شکل‌گیری قدرت‌های بزرگ در اروپا ← صفویه

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۱۰۸ و ۱۰۹)

۹۴. گزینه ۱ صحیح است.

الف) خمس برابر است با ۲۰ درصد درآمدی که از مجموع مخارج زیاد آمده و اقلام مصرفی که مصرف نشده باشد. بنابراین:

(اقلام مصرفی مصرف نشده + پس‌انداز) $\times \frac{۲۰}{۱۰۰} =$ میزان خمس

میلیون تومان $x = ۵ \Rightarrow (۲۵ + x) \times \frac{۲۰}{۱۰۰} = ۶$

ب) پرداخت خمس موجب توزیع مجدد ثروت می‌شود و عدالت اقتصادی را در جامعه گسترش می‌دهد.

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۱۸)

۹۵. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی عبارات نادرست:

عبارت اول: پیشرفت اقتصادی خود در گرو پیشرفت خانواده و جامعه است. عبارت دوم: در خرید مقایسه‌ای، ارزیابی شامل سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف که اغلب براساس جدول انجام می‌شود.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۴۳، ۱۴۴ و ۱۴۸)

۹۶. گزینه ۴ صحیح است.

با توجه به زمان لازم برای رسیدن به هدف تعیین شده و مقدار ممکن پس‌انداز، می‌توان درباره میزان پس‌انداز در هر دوره تصمیم‌گیری کرد.

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۵۲ و مشابه فعالیت ۱۵۳)

۹۷. گزینه ۲ صحیح است.

الف) قیمت ثانویه قیمت بازاری است که صاحب سهام در تالار بورس اوراق بهادار در معرض فروش قرار می‌دهد.

ب) دولت یا یکی از سازمان‌های رسمی و قانونی کشور با هدف راه‌اندازی یک فعالیت اقتصادی مشخص یا توسعه یک فعالیت اقتصادی مشخص اقدام به انتشار اوراق مشارکت می‌کند.

ج) سرمایه‌گذاری‌های مولد، سرمایه‌گذاری‌اند که به ظرفیت تولیدی کشور با ایجاد کارخانجات و شرکت‌های جدید یا توسعه ظرفیت آنها کمک می‌کند.

د) خطرپذیری پایه و اساس نیاز به تهیه بیمه است.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۱۵۶ تا ۱۵۸ و ۱۶۰)

۹۸. گزینه ۳ صحیح است.

عدالت اقتصادی و اجتماعی ← پیشرفت

نابرابری‌های جنسیتی ← توسعه

بهبود فضای کسب و کار ← پیشرفت

تغییرات نواحی جنگلی ← توسعه

مبارزه با فساد ← پیشرفت

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۱۲۶ و ۱۲۷ و تحلیل کنید صفحه ۱۲۸)

۹۹. گزینه ۲ صحیح است.

الف) در جدول دهک‌ها، جمعیت تمام دهک‌ها با هم برابر است و تعداد آن برابر $\frac{۱}{۱۰}$ کل جمعیت است پس داریم:

$$\frac{۱۰,۰۰۰,۰۰۰}{۱۰} = ۱,۰۰۰,۰۰۰ \text{ نفر}$$

ب) برای تعیین سهم درآمدی هر دهک کافی است، سهم دهک را در میزان کل درآمد ضرب کنیم، بنابراین:

$$۵۰,۰۰۰ \times \frac{۵}{۱۰۰} = ۲۵۰۰ \text{ میلیارد ریال}$$

ج) شاخص دهک‌ها برابر نسبت سم دهک دهم به دهک اول است. پس:

$$\frac{۲۹}{۲۷} = ۱۰۷\%$$

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۲۴ و فعالیت صفحه ۱۲۵)

۱۰۰. گزینه ۱ صحیح است.

الف) برای محاسبه تولید ناخالص داخلی اسمی کافی است ارزش تولید را براساس قیمت‌های همان سال یعنی سال ۱۳۹۶ محاسبه کنیم. بنابراین:

$$\text{واحد پولی} = (۲۵۰۰ \times ۱۱۰۰) + (۱۱,۰۰۰ \times ۵۰۰) = ۸,۲۵۰,۰۰۰$$

ب) برای محاسبه تولید ناخالص داخلی واقعی باید از قیمت‌های سال پایه استفاده کرد. پس داریم:

$$\text{واحد پولی} = (۲۰۰۰ \times ۱۱۰۰) + (۱۰,۰۰۰ \times ۵۰۰) = ۷,۲۰۰,۰۰۰$$

ج) برای محاسبه رشد واقعی، باید میزان تولید سال قبل یعنی سال پایه را حساب کرد و سپس در رابطه نرخ رشد قرار دهیم و محاسبه کنیم.

ارزش تولید ناخالص داخلی واقعی سال ۱۳۹۵:

$$\text{واحد پولی} = (۲۰۰۰ \times ۱۰۰۰) + (۱۰,۰۰۰ \times ۴۰۰) = ۶,۰۰۰,۰۰۰$$

نرخ رشد واقعی سال ۱۳۹۶:

$$\frac{۷,۲۰۰,۰۰۰ - ۶,۰۰۰,۰۰۰}{۶,۰۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۲۰\%$$

(اقتصاد دهم، مثال صفحه‌های ۱۲۲ و ۱۲۳)